Ndị Rom

1 Pọl, odibo Kraịst Jisọs, onye Chineke kpọrọ
ka ọ bụrụ onyeozi ya na onye o kewapụtara ka
o zisaa oziọma ya.
2 Oziọma a bụ nke ahụ Chineke kwere na nkwa
n'oge gara aga site n'ọnụ ndị amụma ya nke e
dere ihe banyere ya n'akwụkwọ nsọ.
3 Oziọma a metụtara Ọkpara ya, onye bụ nwa
Devid site n'ọmụmụ nke anụ ahụ.
4 Onye esitere na Mmụọ nke ịdị nsọ họpụta ị bụ
Ọkpara Chineke, site n'ike nke mbilite n'ọnwụ,
bụ Kraịst Jisọs, Onyenwe anyị.
5 Onye anyị sitere n'aka ya nata amara na ọrụ
ị bụ onyeozi, ime ka ndị mba ọzọ nwee nrube isi
nke okwukwe n'etiti ha n'ihi aha ya.
6 Tinyere unu onwe unu ndị ahụ a kpọrọ ka ha
bụrụ ndị nke Jisọs Kraịst.

7 Ya bụ, unu ndị Chineke hụrụ n'anya bi na
Rom, ndị ọ kpọrọ ka ha bụrụ ndị nsọ:

Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu.

Mmasị Pọl ịga Rom

8 Na mbụ, ana m ekele Chineke ekele n'ihi
unu niile, site n'aha Jisọs Kraịst. N'ihi na a na-
ekwusa ihe banyere okwukwe unu n'ụwa niile.

9 Chineke, onye m na-ejere ozi, n’ime mmụọ
site na ikwusa oziọma nke Ọkpara ya, bụ onye
akaebe na m na-echeta unu mgbe niile n’ekpere
m.
10 N’ekpere m oge niile, a na m arịọ ka ọ bụrụ
ihe ga-ekwe mee na site n’ike Chineke, aga m
enwe ohere ịbịa leta unu.
11 Ọ na-agụ m agụụ nke ukwuu ịbịa hụ
unu anya, n’ihi na achọrọ m ka unu keta oke
n’onyinye Mmụọ Nsọ nke Chineke nyere m, nke
ga-enyere unu aka iguzosi ike n’okwukwe.
12 Ọ bụkwaghị naanị nke a, kama achọrọ m
ka anyị gbarịtaa onwe anyị ume site n’okwukwe
anyị.
13 Ụmụnna m, achọrọ m ime ka unu mata na
atụọla m atụmatụ ịbịa leta unu ọtụtụ mgbe (ma
tutu ruo ugbu a e gbochiri m ịbịa), ka m nwee ike
nweta mkpụrụ n’etiti unu, dịka m nwere n’etiti
ndị mba ọzọ.
14 N’ihi na abụ m onye ji ụgwọ nye ndị Griik
na ndị mba ọzọ, nyekwa ndị maara ihe na ndị
nzuzu.
15 Ya mere m ji dị njikere ikwusa oziọma
nyekwa unu bụ ndị bi na Rom.
16 N’ihi na ihere oziọma ahụ anaghị eme m,
n’ihi na ọ bụ ike Chineke na-ewetara onye ọbụla
kwere na ya nzọpụta, nye onye Juu na mbụ
nakwa nye onye Griik.
17 N’ihi na ọ bụ n’oziọma ka e kpughere
ezi omume Chineke, ezi omume nke na-esite
n’okwukwe ruo okwukwe. Dịka e siri dee ya,
“Onye ezi omume ga-esite n’okwukwe dị ndụ.”*

* **1:17** Hab 2:4

Iwe Chineke megide mmehie nke mmadụ

18 N'ihi na e sitela n'eluigwe kpughe ọnụma
Chineke megide mmehie na ajọ omume niile nke
ndị na-emebi iwu, ndị na-esite n'ajọ omume ha
na-eguzogide eziokwu ahụ.
19 N'ihi na ndị a maara ihe ha kwesiri ịmata
banyere Chineke. Ha maara ya n'ihi na Chineke
n'onwe ya emeela ka o doo ha anya.
20 N'ihi na site n'oge Chineke kere ụwa na ihe
niile dị n'ime ya, ụdịdị ya nke a na-apụghị ịhụ
anya na ike nke ebighị ebi ya na ụdịdị ịdị nsọ
ya ka e mere ka ọ pụta ìhè nye ụmụ mmadụ.
Ụmụ mmadụ na-aghọta ihe ndị a site n'ihe ndị e
kere eke. N'ihi nke a ụmụ mmadụ enwekwaghị
ngọpụ.
21 Ọ bụ eziokwu na ha maara Chineke, ma ha
anaghị asọpụrụ ya, ha anakwaghị enye ya ekele
dịka Chineke. Echiche uche ha bụ ihe efu, nzuzu
ha mere ka obi ha gbaa ọchịchịrị.
22 Mgbe ha na-eche na ha bụ ndị maara ihe, ha
amataghị na ha bụ ndị nzuzu.
23 Kama ife Chineke na-adịghị anwụ anwụ
ofufe, ha weere otuto ha kwesiri inye ya nye ihe
ndị ahụ ha jiri aka ha kpụọ. Ihe ndị a yiri mmadụ
na-anwụ anwụ, na nnụnụ, na ụmụ anụmanụ, na
ihe na-akpụ akpụ n'ala.
24 N'ihi ya, Chineke hapụrụ ha ka ha mee ihe
ọjọọ ndị ahụ na-agụ obi ha agụụ nye adịghị ọcha
nke ịkwa iko, ha jikwa ahụ ha emerịta mpu
n'etiti onwe ha.
25 Ha were okwu ụgha dochie n'ọnọdụ
eziokwu banyere Chineke. Ha na-asọpụrụ, na-
efekwa ihe e kere eke, ma hapụ Onye okike, onye

a na-eto ruo ebighị ebi. Amen.

26 Ọ bụ nke a mere Chineke jiri nyefee ha n’aka
agụụ anụ ahụ nke na-eme ihere. N’ihi ya, ọ
bụladị ndị inyom na ndị inyom ibe ha nọgidere
na-enwe mmekọrịta n’ụzọ na-ezighị ezi.
27 Ọzọkwa, kama ha na ndị inyom inwe
mmekọrịta; ndị ikom ha họọrọ ka ha na ndị
ikom ibe ha na-enwe ụdị mmekọrịta nke ha na
ndị inyom kwesiri inwe. Nwoke na-edinakwuru
nwoke ibe ya. N’ụzọ dị otu a, ha natakwara
ntaramahụhụ kwesiri ha n’ihi ihe ọjọọ ndị a ha
na-eme.

28 Ya mere, ebe ha kpachapụrụ anya jụ ịmata
onye Chineke bụ, Chineke nyere ha akọnuche
ndị nzuzu, nke mere ka ha na-eme ihe ọjọọ niile
nke ajọ echiche obi ha chepụtara.
29 Ha jupụtara n’ajọ omume na mmehie ni-
ile, anya ukwu na aghụghọ. Ha jupụtakwara
n’ekworo, na igbu mmadụ, na esemokwu, na
uche gbagọrọ agbagọ na ịkpọ asị. Ha bụ ndị na-
ekwu okwu azụ,
30 na ndị nkwutọ na ndị kpọrọ Chineke asị, na
ndị na-akparị mmadụ na ndị mpako na ndị na-
anya isi. Ha na-atụpụta ụzọ ọhụrụ ime ihe ọjọọ,
ha adịghị asọpụrụ ndị mụrụ ha.
31 Ha bụkwa ndị na-enweghị nghọta, ndị na-
enweghị okwukwe, ndị obi ọjọọ na ndị na-
enweghị obi ebere.
32 Ha maa na Chineke nyere iwu dị ike na ndị
na-ebi ndụ dị otu a kwesiri ọnwụ, ma ha gara
n’ihu na-eme ihe ndị a, ma na-akwalịkwa mmụọ
ndị ọzọ ka ha soro na-eme ha.

2

Ikpe ziri ezi nke Chineke

1 N'ihi ya, ị nweghị ngọpụ, onye ọbụla ị bụ,
mgbe ị na-ekpe ndị ọzọ ikpe. N'ihi na mgbe ị
mara onye ọzọ ikpe, ọ bụ onwe gị ka ị na-ama
ikpe maka na gị onwe gị na-emekwa ụdị ihe ndị
ahụ.
2 Ma anyị maara na Chineke na-ekpe ndị na-
eme ihe ọjọọ dị otu a ikpe n'ụzọ ziri ezi.
3 Gị bụ mmadụ, gịnị mere i ji na-ama ndị na-
eme ihe dị otu a ikpe mgbe gị onwe gị na-eme otu
ihe ahụ. I chere na ị ga-agbanarị ikpe Chineke?
4 Ka ị na-eleda obiọma Chineke, na nnagide ọ
na-anagide ndụ ọjọọ gị, na ogologo ntachiobi ya
anya? Ị maghị na obiọma Chineke nwere n'ebe ị
nọ kwesiri ime ka i site na mmehie gị chegharịa?
5 Ma n'ihi isiike gị na obi gị kpọrọ nkụ nke
enweghị nchegharị, ị na-akpakọtara onwe gị
ọnụma nke Chineke n'ụbọchị oke iwe ya, mgbe
a ga-ekpughe ikpe ya ziri ezi.
6 Ọ ga-akwụghachi onye ọbụla dịka ọrụ ya siri
dị.*
7 Chineke ga-enye ndị niile sitere na ntachiobi
na ezi ọrụ na-achọ otuto na nsọpụrụ na ndụ ahụ
na-adịgide adịgide bụ ndụ ebighị ebi.
8 Ma ndị niile na-akpa iche iche, ndị jụkwara
isoro eziokwu ahụ, ndị na-anọgidekwa na-eme
ihe ọjọọ, ka a ga-ata ahụhụ, gosi ha iwe ọkụ na
ọnụma.

---

* **2:6** Abụ 62:12; Ilu 24:12

9 Nsogbu na iru ụjụ ga-abịakwasị ndị niile na-
eme ihe ọjọọ, mbụ, ọ ga-adịrị ndị Juu, emechaa,
ọ ga-adịkwara ndị mba ọzọ.
10 Ma otuto na nsọpụrụ na udo ga-abụ nke
onye ọbụla na-eme ezi ihe, malite n'onye Juu
ruokwa na ndị mba ọzọ.
11 N'ihi na Chineke anaghị ele mmadụ anya
n'ihu.
12 Ndị niile mehiere n'ọnọdụ enweghị iwu ga-
ala n'iyi n'ọnọdụ enweghị iwu. Ma ndị niile
mehiere megide iwu ahụ ha mara ihe banyere
ya ka a ga-ama ikpe dịka iwu siri kwuo.
13 N'ihi na ọ bụghị ndị ahụ na-anụ mgbe a na-
agụpụta akwụkwọ iwu ka a na-agụ dịka ndị ezi
omume n'ihu Chineke, kama ọ bụ ndị ahụ niile
na-eme ihe iwu kwuru ka a ga-agụ ka ndị ezi
omume.
14 N'ezie, mgbe ndị mba ọzọ bụ ndị na-enweghị
iwu sitere n'obi ha mee ihe iwu kwuru, o gosiri
na ha bụ iwu nye onwe ha, ọ bụ ezie na ha
enweghị iwu ahụ e dere ede.
15 Ha na-egosipụta na edeela ihe ndị ahụ iwu
kwuru n'obi ha. Akọnuche ha na-egosikwa na
nke a bụ eziokwu, ebe ọ bụ na akọnuche ha
na-ama ha ikpe mgbe ụfọdụ, ma na-agọpụrụ ha
mgbe ụfọdụ.
16 Dịka oziọma ahụ m na-ekwusa si kwuo,
Chineke ga-ekpe ndụ nzuzo niile ụmụ mmadụ
na-ebi ikpe, site na Kraịst Jisọs.

Ndị Juu na iwu e nyere ha

17 Ma ugbu a, gị onye na-akpọ onwe gị onye
Juu, onye tụkwasịrị obi gị n'iwu ahụ, onye na-
anyakwa isi na ị maara Chineke,

18 ọ bụrụ na ị mara uche ya ma kwenyekwa
n’ihe nke ka mma n’ihi na e ziri gị ihe site n’iwu;
19 ọ bụrụ na o doro gị anya na ị bụ onyendu
nye ndị ìsì, bụrụkwa ìhè nye ndị nọ n’ọchịchịrị,
20 ị na-agụkwa onwe gị dịka onye nkuzi nke
ndị na-amaghị ihe, na onye nkuzi ụmụntakịrị,
n’ihi na ị maara iwu nke ọma, jupụtakwa
n’amamihe na eziokwu.
21 Gị onye na-akụziri mmadụ ibe gị ihe, ị na-
akụzikwara onwe gị? Gị onye na-ekwusa ka
mmadụ ezula ohi, ị na-ezu ohi?
22 Gị onye na-asị mmadụ akwala iko, ị na-akwa
iko? Gị onye na-akpọ arụsị ihe arụ, ị na-ezuru
ihe dị n’ụlọ arụsị n’ohi?
23 Gị onye na-anya isi na ị maara iwu, ị na-
emenye Chineke ihere site n’imebi iwu ahụ?
24 Dịka esi dee ya, “Ndị mba ọzọ na-ekwulu aha
Chineke n’ihi unu.”†
25 Obibi ugwu bara uru n’ezie ma ọ bụrụ na
ị na-edebe iwu, ma ọ bụrụ na ị na-emebi iwu,
obibi ugwu gị dịka mgbe i bighị ugwu.
26 Ọ bụrụ na ndị e bighị ugwu na-edebe ihe iwu
kwuru, ọ bụ na a gaghị agụ ebighị ugwu ha dịka
obibi ugwu?
27 Ya bụ, ndị ahụ a na-ebighị ugwu n’anụ ahụ
ma na-edebe iwu ga-ama unu ikpe, bụ ndị nwere
iwu ahụ e dere n’akwụkwọ na ndị e bikwara
ugwu ma na-emebi iwu.
28 Ị bụ ezigbo onye Juu abụghị nke elu ahụ.
Ezigbo ibi ugwu abụkwaghị ihe a na-ahụ n’anụ
ahụ.

† **2:24** Aịz 52:5; Izk 36:22

29 Kama ezigbo onye Juu bụ onye ọbụla nke
bụ ya n'ime mmụọ. Ezigbo obibi ugwu bụkwa
nke ime obi, nke mmụọ, ọ bụghị nke e dere ede.
Otuto ya esiteghị n'aka mmadụ kama o sitere
n'aka Chineke.

3

Ikwesi ntụkwasị obi nke Chineke

1 Ọ dị uru pụrụ iche mmadụ nwere n'ihi na ọ
bụ onye Juu? Gịnị bụkwa uru ahụ dị ukwuu nke
dị na-ebiri mmadụ ugwu?
2 Ọ bara uru n'ụzọ niile. Nke mbụ, ọ bụ ndị
Juu ka e weere okwu Chineke nyefee n'aka.
3 Gịnị ga-emezi ma ọ bụrụ na ụfọdụ n'ime
ha ekwesighị ntụkwasị obi? Chineke, ọ ga-eji
n'ihi ekwesighị ntụkwasị obi ha ghara ikwesi
ntụkwasị obi?
4 Ọ pụghị ịdị otu a! Kama ka ọ bụrụ ihe pụtara
ihe na Chineke bụ onye eziokwu, ma mmadụ
niile bụ ndị okwu ụgha, dịka e dere ya,

"Ka e nwe ike gosipụta na ị na-ekwu eziokwu
mgbe ọbụla i kwuru okwu,
na ekpegbukwa mgbe i na-ekpe ikpe."*

5 Ma ọ bụrụ na ajọ omume anyị na-eme ka ezi
omume Chineke pụta ìhè, gịnị ka anyị ga-ekwu?
Anyị ga-asị na Chineke adịghị eme ihe ziri ezi
ma ọ bụrụ na ọ taa anyị ahụhụ n'ihi ajọ omume
anyị? (Ana m ekwu okwu a dị ka ndị mmadụ.)
6 N'ezie, ọ bụghị otu a, ọ bụrụ na ọ bụ otu a,
oleekwanụ otu Chineke ga-esi kpee ụwa ikpe?

---

* **3:4** Abụ 51:4

7 Otu onye nwere ike ị sị, “na ọ bụrụ na
a na-esite n’okwu ụgha m, mee ka eziokwu
nke Chineke pụta ìhè karịa, na-ewetara Chineke
otuto, gịnị mere e ji ama m ikpe dịka onye
mmehie?”
8 Ọ pụtara na anyị ga-asị, “ka anyị na-eme ihe
ọjọọ ka ezi ihe si na ya pụta”? Ụfọdụ ndị mmadụ
ji nkwutọ na-ebo m ebubo na m na-akụzi ihe dị
otu a, ikpe a mara ha kwesiri ekwesi.

Mmadụ niile emehiela

9 Gịnị kwanụ? Anyị ọ ka ha mma? Mba, ma
e meela ya rịị ka ọ pụta ìhè na mmadụ niile nọ
n’okpuru mmehie, ma ndị Juu ma ndị mba ọzọ.
10 Dịka e dere ya,
“Ọ dịghị onye ọbụla bụ onye ezi omume, ọ dịghị
ọ bụladị otu onye.
11 Ọ dịghị onye ọbụla na-aghọta,
ọ dịkwaghị onye ọ na-agụ ịchọ Chineke.
12 Mmadụ niile ewezugala onwe ha,
ha niile, ọ dịghị onye bara uru n’ime ha.
Ọ dịghị onye na-eme ihe ọma,
a pụghị ịchọta ọ bụladị otu onye.†
13 Akpịrị ha bụ ili ghere oghe,
ha ji ire ha na-aghọ aghụghọ.‡
Elo ajụala dị n’egbugbere ọnụ ha.§
14 Ọnụ ha jupụtara n’okwu na-akụ ilu na
ọbụbụ ọnụ.*
15 Ụkwụ ha na-eme ọsịịsọ ịkwafu ọbara.
16 Mbibi na nhụju anya dị n’ụzọ ha niile.
17 Ha amaghị ihe bụ ụzọ udo.†

---

† **3:12** Abụ 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20 ‡ **3:13** Abụ 5:9 § **3:13** Abụ 140:3 * **3:14** Abụ 10:7 † **3:17** Aịz 59:7,8

18 Ha amatabeghị ihe ịtụ egwu Chineke pụtara."‡

19 Ugbu a, anyị maara na ihe ọbụla iwu kwuru,
ọ bụ ndị nọ n'okpuru iwu ka ọ dịịrị, ka esite otu
a kpuchite ọnụ niile n'otu n'otu. Ma meekwa ka
ụwa niile mata na ha bụ ndị ikpe mara n'ebe
Chineke nọ.
20 N'ihi na o nweghị onye ọbụla a pụrụ ịgụ
n'onye ezi omume n'ihu Chineke maka na ọ na-
edebe iwu. Kama, ọ bụ site n'iwu ka anyị ji mata
ihe banyere mmehie.

Ezi omume site n'okwukwe

21 Ma ugbu a, emeela ka ezi omume Chineke
pụta ìhè, site n'iguzo iche n'ebe iwu dị, bụ nke
iwu na ndị amụma gbakwara ama ya.
22 Ezi omume a na-esite n'ebe Chineke nọ abịa,
site n'okwukwe n'ime Jisọs Kraịst nye ndị niile
kweere. O nweghị ihe ịdị iche ọbụla dị na ya.
23 N'ihi na mmadụ niile emehiela ha ekwesik-
waghị otuto Chineke.
24 Ma ugbu a, agụọla ha na ndị ezi omume site
n'amara ya, site na mgbapụta nke si n'aka Kraịst
Jisọs.
25 Onye Chineke họpụtara ka o were ndụ ya
chụọ aja ikpuchi mmehie, site n'iwufu ọbara ya
maka mgbaghara mmehie, nke a ga-anata site
n'okwukwe. N'ụzọ dị otu a, ọ na-egosipụta ezi
omume ya, maka oge gara aga, n'ihi nnagide ya,
o jiri ndidi leghara mmehie ụmụ mmadụ anya.

‡ **3:18** Abụ 36:1

26 Ma n’oge taa, site n’igosi na ya onwe ya bụ
onye ezi omume, na onye a na-agụnye dịka onye
ezi omume bụ onye nke kweere na Jisọs.

Ihe okwukwe na-arụpụta

27 Mgbe o si otu a dịrị, olee ebe ịnya isi anyị
dịkwa? Ajụla ịnabata ya. Ọ bụ site iwu dị aṅa?
Ọ bụ nke ọrụ? Mba, kama ọ bụ site n’okwukwe
anyị nwere n’ime Kraịst.
28 Ya mere, anyị na-agụnye mmadụ n’onye ezi
omume n’ihi okwukwe o nwere, ọ bụghị n’ihi na
o mere ihe iwu kwuru.
29 Chineke ọ bụ naanị nke ndị Juu? Ọ
bụkwaghị nke ndị mba ọzọ? N’ezie, ọ bụkwa
nke ndị mba ọzọ.
30 N’ihi na Chineke dị naanị otu, ọ bụ site
n’okwukwe ka ọ ga-anabata ndị ahụ ebiri ugwu,
sitekwa n’otu okwukwe ahụ gụọ ndị a na-ebighị
ugwu ka ndị ezi omume.
31 Ọ bụrụ na ọ dị otu a, anyị na-esite
n’okwukwe anyị mee ka iwu ghara ịdị ire? Mba!
Kama anyị na-enye iwu ọnọdụ kwesiri ya.

4

Chineke nabatara Ebraham site n’okwukwe ya

1 Gịnị ka anyị nwere ikwu banyere Ebraham,
nna nna anyị na o nwetara ihe niile site n’anụ
ahụ?
2 A sị na a gụrụ Ebraham dịka onye ezi omume
site n’ọrụ aka ya, ọ gaara enwe ihe ọ ga-eji anya
isi, ma na ọ bụghị n’ihu Chineke.

3 Ma gịnị ka akwụkwọ nsọ kwuru? “Ebraham
kweere na Chineke, a gụrụ nke a nye ya dị ka ezi
omume.”*
4 Mgbe mmadụ rụrụ ọrụ, ụgwọ ọrụ a kwụrụ
ya abụghị onyinye, kama ọ bụ ihe ruru ya n’ihi
ọrụ ọ rụrụ.
5 Ma nye onye na-enweghị ọrụ ma tinye
okwukwe ya na onye ahụ na-agụnye ndị ajọọ
omume dịka ndị ezi omume, a ga-eji okwukwe
ya gụnyere ya dịka ezi omume.
6 Devid n’onwe ya kwukwara banyere ọṅụ
dịịrị onye ọbụla Chineke gụrụ n’onye ezi omume
n’agbanyeghị ọrụ ya.
7 “Ngọzị na-adịrị
ndị a gbaghaara ajọ omume ha niile,
ndị ekpuchikwara mmehie ha niile.
8 Ngọzị na-adịrị nwoke ahụ,
onye Onyenwe anyị na-adịghị agụnyere
mmehie ya.”†
9 Ngọzị a ọ dịrị naanị ndị e biri ugwu ka ọ
bụ nyekwa ndị a na-ebighị ugwu? Ihe anyị na-
ekwu bụ na a gụrụ okwukwe Ebraham dị ka ezi
omume nye ya.
10 Olee mgbe a gụrụ ya nye ya? Ọ bụ tupu e
bie ya ugwu, ka ọ bụ mgbe e bichara ya ugwu?
Ọ bụghị mgbe e bichara ya ugwu kama ọ bụ tupu
e bie ya ugwu.
11 Ọ natara ihe ịrịbama nke obibi ugwu dịka
akara nke ezi omume nke okwukwe o nwere
mgbe ọ nọ na-ebighị ugwu. Nke a bụ ime ya nna
ndị niile kweerenụ, ndị ahụ ọ gụrụ dịka ndị ezi
omume, ọ bụ ezie na ha bụ ndị a na-ebighị ugwu.

---
* **4:3** Jen 15:6 † **4:8** Abụ 32:1-2

12 N'ụzọ dị otu a kwa, ọ bụ nna ndị niile e biri
ugwu. Ndụ ya na-egosikwa ha na ọ bụghị obibi
ugwu ha na-azọpụta ha, kama ọ bụ okwukwe
ha. N'ihi na Chineke nabatara Ebraham naanị
site n'okwukwe o nwere tupu e bie ya ugwu.

E kwere Ebraham nkwa n'ihi okwukwe ya

13 Nkwa o kwere Ebraham na agbụrụ ya na ha
ga-eketa ụwa abụghị site n'idebe iwu, kama ọ bụ
site n'ezi omume nke okwukwe.
14 N'ihi na, ọ bụrụ na ndị a ga-enye ihe e
kwere na nkwa bụ ndị na-edebe iwu, inwe ok-
wukwe abakwaghị uru, nkwa ahụ enwekwaghị
isi ọbụla.
15 N'ihi na iwu n'onwe ya na-eme ka ọnụma
bịa. Ma ebe iwu na-adịghị, mmehie adịghịkwa.
16 Ya mere, nkwa ahụ na-abịa site n'okwukwe,
ka ọ bụrụ naanị site n'amara ka e ji mee ka
ụmụ ya niile nweta ya, ọ bụghị naanị nye ndị
nọ n'okpuru iwu, kama ọ bụkwa nye ndị nwere
ụdị okwukwe Ebraham. N'ihi na ọ bụ nna anyị
niile.
17 Dịka e dere ya, "Emeela m gị nna nke ọtụtụ
mba."‡ Ya mere, n'ihu Chineke ahụ bụ onye o
kweenyere n'ime ya, bụ onye ahụ na-eme ka ndị
nwụrụ anwụ dịkwa ndụ ọzọ, onye na-akpọkwa
ihe ndị na-adịbụghị, mee ka ha dịrị.

Ebraham bụ ihe ịmaatụ banyere okwukwe

18 Ọ bụladị mgbe olileanya gasịrị, o kwenyere
na ya ga-abụ nna nke ọtụtụ mba, dịka ihe a
gwara ya si dị, "Otu a ka mkpụrụ gị ga-adị.§"*

‡ **4:17** Jen 17:5 § **4:18** A gaghị agụta ha ọnụ. * **4:18** Jen 15:5

19 Ọ daghị mba n'okwukwe ọ bụladị mgbe
ọ matara na ya akala nka n'ahụ, n'ihi na ọ
gbaruola otu narị afọ, tinyekwara na akpanwa
Sera bụ ihe nwụrụ anwụ.
20 Ọ dịghị mgbe ọbụla o nwere obi abụọ na
Chineke agaghị emezu ihe niile o kwere ya na
nkwa. Kama, okwukwe ya mere ka ọ gbasie ike,
ka ọ na-enye Chineke otuto.
21 O nwere otu obi na Chineke pụrụ imezu ihe
niile ọbụla o kwere na nkwa.
22 Ọ bụ n'ihi ya ka e ji gụọ nke a nye ya dị ka
ezi omume.†
23 Okwu ndị a, "A gụrụ ya nye ya dịka onye ezi
omume," edeghị ya naanị maka ya.
24 Kama e dere ya n'ihi anyị bụ ndị kwere
n'onye ahụ mere ka Onyenwe anyị Jisọs si
n'ọnwụ bilie.
25 Onye a rara nye ka ọ nwụọ n'ihi mmehie
anyị niile, ma e mere ka o si n'ọnwụ bilie ka anyị
bụrụ ndị a gụrụ dịka ndị ezi omume.

5

Okwukwe na-eweta nzọpụta

1 Ya mere, ebe e sitere n'okwukwe mee ka anyị
bụrụ ndị a gụrụ dịka ndị ezi omume, udo dị ugbu
a n'etiti anyị na Chineke site n'Onyenwe anyị
Jisọs Kraịst.
2 Onye anyị sitere n'aka ya nata amara nke
anyị na-eguzo n'ime ya ugbu a. Anyị nọ n'ọṅụ
nweekwa olileanya na a ga-eme ka anyị keta oke
n'ebube Chineke.

---

† **4:22** Jen 15:6

3 Ọ bụkwaghị naanị nke a, ma anyị na-
aṅụrịkwa ọṅụ n’ime nsogbu anyị niile, ebe anyị
maara na nsogbu ndị a na-enyere anyị aka ịbụ
ndị nwere ntachiobi.
4 Ntachiobi na-arụpụta n’ime anyị ezi agwa;
ezi agwa na-arụpụtakwa olileanya.
5 Olileanya na-eme ka anyị guzo chịm, n’ihi na
Chineke awụnyela ịhụnanya ya n’ime obi anyị
site n’onyinye Mmụọ Nsọ.
6 Mgbe ahụ anyị na-enweghị ike ọbụla, mgbe
oge ahụ ruru nnọọ, Kraịst bịara nwụọ ọnwụ
n’ihi anyị bụ ndị mmehie.
7 A sịkwarị na anyị bụ ndị ezi omume ọ gaara
abụ ihe siri ike mmadụ ịbịa nwụọ ọnwụ n’ihi
anyị. Ma eleghị anya, a ga-ahụkwa onye nwere
ike nwụọ n’ihi ezi mmadụ.
8 Ma lee ka ịhụnanya Chineke siri pụta ìhè!
Mgbe anyị ka nọrịị na-eme mmehie, Kraịst
nwụrụ n’ihi anyị.
9 Ebe a gụrụ anyị dịka ndị ezi omume site
n’ọbara ya, nke karịrị nke a, a ga-esitekwa na
ya zọpụta anyị site n’ọnụma Chineke.
10 N’ihi na, ọ bụrụ na mgbe anyị bụ ndị iro
Chineke, e mere ka anyị na ya dị n’udo site
n’ọnwụ Ọkpara ya, nke karịrị nke a bụ, ebe ọ
bụ na anyị na ya dịzi na mma, anyị ga-enweta
nzọpụta site na ndụ ya.
11 Ọ bụkwaghị naanị nke a, kama anyị na-
aṅụrịkwa ọṅụ n’ime Chineke site na Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst, onye anyị sitere na ya nata ịdị
na mma a ugbu a.

Adam na Kraịst

12 Dịka o siri dị, ọ bụ site n'aka otu nwoke ka
mmehie siri bata n'ụwa. Ọ bụkwa mmehie a
wetara ọnwụ. Ugbu a, ọnwụ erutela onye ọbụla
aka n'ihi na mmadụ niile emehiela.

13 Ma tupu e nye iwu, mmehie dị n'ụwa. Ma a
dịghị agụkọta mmehie mgbe iwu na-adịghị.
14 Ma e mere ka ọnwụ rute onye ọbụla site
n'oge Adam ruo n'oge Mosis. O metụtara ọ
bụladị ndị mmehie ha na-adịghị ka nke Adam,
onye bụ ihe atụ nke onye ahụ gaje ịbịa.

15 Ma onyinye a adịghị ka njehie ya. N'ihi na
ọ bụrụ na ọtụtụ nwụrụ site na mmehie nke otu
mmadụ, lee ka o siri bụrụ ihe dị ukwu karịa na
amara Chineke na onyinye amara sitere n'otu
onye bụ Jisọs Kraịst ga-ababiga ụba oke rute
ọtụtụ mmadụ.
16 Ọzọ, onyinye a adịghị ka ihe mmehie
mmadụ mụpụtara. N'ihi na ikpe ahụ sooro
mmehie otu onye weta ọmụma ikpe, ma onyinye
ahụ sooro ọtụtụ njehie weta ịgụ mmadụ n'onye
ikpe na-amaghị.
17 Ya mere, ọ bụrụ na ọnwụ chịrị ọchịchị site
na njehie nke otu onye, ọ bụghị ihe dị ukwu
karịa na ndị nabatara onyinye amara Chineke
bara ụba, ya na onyinye ezi omume, ga-achị achị
na ndụ site n'otu onye ahụ bụ Jisọs Kraịst.

18 Ya mere, dịka otu njehie si weta ikpe ọmụma
nye mmadụ niile, otu ahụ kwa ka e si guọ
mmadụ niile dịka ndị ezi omume na ndị nwere
ndụ site n'otu ọrụ ezi omume.
19 N'ihi na dịka ọtụtụ mmadụ si bụrụ ndị
mmehie n'ihi nnupu isi nke otu nwoke, otu a kwa

ka ọtụtụ mmadụ ga-abụkwa ndị ezi omume n’ihi nrube isi nke otu nwoke.
20 Iwu bịara mee ka mmehie na-aba ụba, ma dịka mmehie na-aba ụba, amara na-abakwa ụba karịa.
21 Ya mere, dịka mmehie si bụrụ eze n’ọnwụ, otu a kwa ka amara ga-esi bụrụ eze site n’ezi omume iweta ndụ ebighị ebi site n’aka Jisọs Kraịst, Onyenwe anyị.

6

Ịnwụ ọnwụ nye mmehie na Ịdị ndụ n’ime Kraịst

1 Gịnị ọzọkwa ka anyị ga-ekwu? Anyị ga-anọgide n’ime mmehie ka amara na-aba ụba?
2 E e! O kwesighị! Olee otu anyị ga-esi na-adị ndụ n’ime mmehie, mgbe anyị bụ ndị nwụrụ anwụ n’ebe mmehie dị?
3 Ọ bụ na unu amataghị na mgbe ahụ e jikọtara anyị na Kraịst Jisọs na baptizim ka e jikọtakwara anyị na ya n’ọnwụ.
4 Ya mere, esitere na baptizim likọọ anyị na ya n’ọnwụ, dịka e mere ka Kraịst site n’ọnwụ bilie n’ebube nke Nna, ka anyị sikwa otu a keta oke na ndụ ọhụrụ.
5 Ọ bụrụkwa na e jikọtaala anyị na ya n’ọnwụ, e jikọtakwala anyị na ya na mbilite n’ọnwụ.
6 N’ihi na anyị maara na a kpọgidekọtara ndụ nke ochie anyị na Kraịst n’elu obe, iji mee ka anụ ahụ nke mmehie ahụ bụrụ ihe a lara n’iyi, ka anyị bụrụkwa ndị nwere onwe ha site n’ịbụ ohu nke mmehie.

7 N’ihi na onye nwụrụ anwụ agụọla ya dịka
onye nwere onwe ya site n’ebe mmehie dị.
8 Ọ bụrụkwa n’eziokwu na anyị na Kraịst
nwụkọrọ ọnwụ, anyị makwara na anyị na ya ga-
adịkọkwa ndụ ọzọ.
9 N’ihi na anyị maara na ebe e mere ka Kraịst
site n’ọnwụ bilie, ọ gaghị anwụkwa ọzọ. Ọnwụ
enwekwaghị ike ọbụla n’ebe ọ nọ ọzọ.
10 Ọ nwụrụ naanị otu mgbe n’ihi mmehie. Ma
ndụ ọ na-adị ugbu a bụ nke ọ na-adị nye Chineke.
11 Ya mere, gụọ onwe unu ugbu a dịka ndị
nwụrụ anwụ n’ebe mmehie dị. Gụọkwa onwe gị
dịka ndị dị ndụ n’ebe Chineke nọ n’ime Kraịst,
site na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị.
12 Unu ekwela ka mmehie na-achị eze n’ahụ
unu ọzọ, nke ga-eme ka unu na-erubere agụụ
nke anụ ahụ isi.
13 Unu a nakwala eche akụkụ ahụ unu ọbụla
ka ọ bụrụ ngwa ọrụ ajọ omume. Kama cheenụ
onwe unu n’ihu Chineke, dịka ndị esi n’ọnwụ
kpọpụta nyefee na ndụ. Cheenụ akụkụ ahụ
unu niile n’ihu Chineke dịka ngwa ọrụ nke ezi
omume.
14 N’ihi na unu ekwesighị ị bụ ohu mmehie,
ebe ọ bụ na unu anọkwaghị n’okpuru iwu ọzọ,
kama unu nọ n’okpuru amara.

Ịbụ ohu nke ezi omume

15 Gịnịkwa? Anyị ga-eme mmehie n’ihi na anyị
anọghị n’okpuru iwu kama n’okpuru amara?
Mba! O kwesighị.
16 Ọ bụ na unu amataghị na mgbe unu weere
onwe unu nye mmadụ irubere ya isi dịka ohu,
unu bụ ohu nye onye ahụ unu na-erubere isi,

maọbụ ohu nye mmehie nke na-eduba n'ọnwụ,
ma ọ bụkwanụ irube isi nke na-eduba n'ezi
omume?
17 Ma ekele dịrị Chineke n'ihi na ọ bụ ezie
na unu bụrịị ohu nye mmehie, ma ugbu a, unu
ejirila obi unu niile kpebie ịnabatara onwe unu
ozizi ahụ e nyefere n'aka unu.
18 Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site
na mmehie, unu abụrụla ndị ohu ezi omume.
19 Ana m eji ihe ịmaatụ site na ndụ a na-
ebi kwa ụbọchị, n'ihi adịghị ike nke anụ ahụ
mmadụ. Ya mere, dịka unu si were ahụ unu dị
iche iche nye ịbụ ohu adịghị ọcha na ajọ omume
nke na-abawanye ụba, sitekwanụ otu a were ha
nye ugbu a ka ha bụrụ ohu ezi omume nke na-
eduba n'ịdị nsọ.
20 Mgbe unu bụ ohu mmehie, o nweghị ihe
megidere unu ime ezi omume.
21 Ma gịnị bụ uru unu nwetara n'oge ahụ site
n'ọrụ ahụ niile unu rụrụ, bụ ihe ndị ahụ na-
eme ka ihere mee unu? Ihe ndị ahụ na-eduba
n'ọnwụ.
22 Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site
na mmehie. Unu aghọọla ndị ohu Chineke. Uru
unu na-erita bụ ịdị nsọ, ọgwụgwụ ya bụkwa ndụ
ebighị ebi.
23 N'ihi na ụgwọ ọrụ mmehie bụ ọnwụ, ma
onyinye amara Chineke na-enye n'efu, bụ ndụ
ebighị ebi, site na Jisọs Kraịst Onyenwe anyị.

7

Ịma atụ site n'ọlụlụ di na nwunye

1 Ọ bụ na unu amaghị ụmụnna m, unu ndị
maara iwu nke ọma na ọ bụ oge mmadụ dị ndụ
ka iwu na-ejide ya?
2 Dịka ihe ịmaatụ, iwu na-ejikọta nwanyị lụrụ
di na di ya mgbe di ya ka nọ ndụ, ma ọ bụrụ
na di nwanyị ahụ anwụọ, ọ nọkwaghị n'okpuru
iwu jikọtara ha dịka di na nwunye.
3 A ga-akpọ ya nwanyị na-akwa iko ma ọ bụrụ
na ọ lakwuru nwoke ọzọ mgbe di ya ka dị ndụ.
Ma ọ bụrụ na di ya anwụọ, ọ ga-abụ onye nwere
onwe ya site n'iwu ahụ. Ọ kwaghị iko ma ọ bụrụ
na ọ lụọ nwoke ọzọ.
4 Ya mere, ụmụnna m, unu onwe unu kwa
anwụọla n'ebe iwu dị site n'ahụ Kraịst, ka e nwe
ike kenye unu onye ọzọ, bụ onye ahụ e mere ka
o si n'ọnwụ bilie. Ka anyị site na ya mịa mkpụrụ
nye Chineke.
5 Mgbe anụ ahụ mmehie na-achị anyị, ọchịchọ
ọjọọ nke iwu na-akpali jupụtara n'ime anyị, nke
mere na anyị na-amị mkpụrụ nye ọnwụ.
6 Ugbu a, a tọghapụla anyị pụọ n'aka iwu ebe
anyị nwụrụ nye ihe ndị kere anyị agbụ na mbụ,
anyị anaghị ebikwa ndụ n'usoro iwu ochie nke
e dere n'akwụkwọ, kama anyị na-eje ozi n'usoro
ndụ ọhụrụ nke mmụọ.

Iwu na mmehie

7 Ugbu a, gịnị ka anyị ga-ekwu? Iwu ahụ ọ bụ
mmehie? N'ezie, mbaa! Agaraghị m ama ihe
mmehie bụ ma ọ bụghị site n'iwu. Ọ bụrụ na
iwu asịghị, "Enwela anya ukwu,"* agaraghị m
ama na ọ bụ mmehie.

* **7:7** Ọpụ 20:17; Dit 5:21

8 Ma mmehie sitere n’iwu a megidere ọchịcho
ọjọọ, mee ka echiche m mgbe niile bụrụ ihe
gbasara ihe ọjọọ, na otu m ga-esi mee ha. A sị
na iwu adịghị, mmehie agaraghị adị.
9 Na mbụ, abụ m onye dị ndụ mgbe iwu na-
adịghị, ma mgbe iwu bịara, e mere ka mmehie
nwe ntute.
10 Anwụrụ m, ma chọpụta na iwu ahụ kwesiri
iwetara m ndụ ghọziri ihe wetara ọnwụ.
11 N’ihi na mmehie jiri ohere ahụ iwu we-
batara ghọgbuo m, sitekwa n’iwu ahụ gbuo m.
12 N’ezie, iwu ahụ dị nsọ, ihe e nyere n’iwu dị
nsọ, bụrụkwa ezi omume na ihe dị mma.
13 Mgbe ahụ, ọ pụtara na ihe ahụ dị mma
wetaara m ọnwụ? Mba! Kama ọ bụ mmehie
sitere n’ihe dị mma wetara m ọnwụ, ka e nwee
ike gosipụta na mmehie bụ ihe jọgburu onwe ya
site n’ihe e nyere n’iwu.

Ọgụ na mgba dị na ndụ onye Kraịst

14 Anyị matara na iwu bụ ihe nke mmụọ ebe
mụ onwe m bụ anụ ahụ efu, onye e rere dịka
ohu nye mmehie.
15 O nweghị ụzọ ihe m na-eme si doo m anya.
N’ihi na ihe m na-eme abụghị ihe m chọrọ ime,
ọ bụ ihe m kpọrọ asị bụ ihe na-agara m aka ime
mgbe niile.
16 Ma ọ bụrụ na m eme ihe m na-achọghị ime,
ana m ekwenye na iwu dị mma.
17 Ma dịka ọ dị, ọ bụkwaghị mụ onwe m na-
eme ihe ndị a, kama ọ bụ mmehie bi n’ime m.
18 O doro m anya na o nweghị ihe ọma ọbụla
dị n’ime m, ya bụ n’ime anụ ahụ m. N’ihi na ọ

na-agụ m agụụ ime ezi ihe, ma ike ime ezi ihe
adịghị n'ime m.
19 Ihe m na-eme mgbe m chọrọ ime ezi ihe
abụghị ezi ihe ahụ m chọrọ ime kama ọ bụ ajọọ
ihe ahụ m na-achọghị ime ka m na-eme.
20 Ọ bụrụ na m na-eme ihe ahụ m na-achọghị
ime, ọ pụtara na ọ bụghị mụ onwe m na-eme ihe
ndị ahụ. Kama ọ bụ mmehie bi n'ime m na-eme
ha.
21 Achọpụtara m iwu nke na-arụ ọrụ n'ime m.
Mgbe m chọrọ ime ihe ọma, naanị ihe ọjọọ bụ
ihe na-agara m aka ime.
22 N'ime ime onwe m, ọ na-agụ m agụụ ime ihe
iwu Chineke kwuru.
23 Ma ana m ahụta iwu ọzọ dị n'ime m nke na-
agba mgba megide iwu nke dị n'uche m, ime ka
m bụrụ ohu nye iwu nke mmehie na-arụ ọrụ ya
n'anụ ahụ m.
24 Lee ụdị ọnọdụ ọjọọ nke m hụtara onwe m
n'ime ya! Onye pụrụ ịnapụta m site n'anụ ahụ
a nke na-eduba m n'ọnwụ?
25 Ma ekele dịrị Chineke, onye na-anapụta m
site na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị!

Ya mere, n'ime mmụọ m, abụ m odibo nye iwu
Chineke, ma n'ime anụ ahụ mmehie m, abụ m
ohu nye iwu nke mmehie.

8

Ndụ site n'ike Mmụọ Nsọ

1 Ya mere, ikpe ọmụma ọbụla adịghịkwa ugbu
a nye ndị niile nọ n'ime Jisọs Kraịst.

2 N'ihi na site na Kraịst Jisọs iwu nke Mmụọ
na-enye ndụ emeela ka m nwere onwe m site
n'iwu nke mmehie na ọnwụ.
3 N'ihi na ihe iwu na-enweghị ike ime, n'ihi
adịghị ike nke anụ ahụ, ka Chineke mere, site
n'izite Ọkpara ya, ka ọ bịa n'ụdịdị anụ ahụ
mmehie, bụrụ aja mmehie, site otu a, maa
mmehie ikpe na anụ ahụ.
4 Ka izu ezu nke ihe niile iwu chọrọ n'aka anyị
bụrụ ihe e mezuru n'ime anyị, bụ ndị na-adịghị
ebi ndụ dịka ọchịchọ anụ ahụ si dịrị, kama dịka
ọchịchọ Mmụọ Nsọ si dị.
5 Ndị niile na-ebi ndụ ha dịka anụ ahụ siri
chọọ, na-ebi ya naanị imezu agụụ niile na-agụ
anụ ahụ ha. Ma ndị niile na-agbaso ụzọ nke
Mmụọ na-achọpụta na ha na-eme ihe Mmụọ na-
achọ.
6 Ịtụkwasị uche n'ihe nke anụ ahụ na-eweta
ọnwụ. Ma ịtụkwasị uche n'ihe nke Mmụọ Nsọ
na-eweta ndụ na udo.
7 N'ihi na onye ọbụla tụkwasịrị uche ya n'ihe
nke anụ ahụ na-ebuso Chineke agha, ọ naghị
edebe iwu nke Chineke. N'eziokwu, ọ gaghị
enwe ike idebe ya.
8 Ya mere, ndị na-erubere anụ ahụ ha isi
apụghị ime ihe ga-atọ Chineke ụtọ.
9 Ma lee! Unu onwe unu anaghị ebizi ndụ
n'usoro nke anụ ahụ, kama unu na-ebi n'usoro
nke Mmụọ Nsọ n'ihi na Mmụọ nke Chineke bi
n'ime unu. Onye ọbụla na-enweghị Mmụọ nke
Kraịst abụghị nke ya.
10 Ọ bụrụkwa na Kraịst bi n'ime unu, anụ ahụ
unu ga-abụ ihe nwụrụ anwụ n'ebe mmehie dị,

ma mmụọ unu dị ndụ n'ihi na a gụọla unu na
ndị ezi omume.
11 Ọ bụrụ na Mmụọ onye mere ka Jisọs si
n'ọnwụ bilie, bi n'ime gị, onye ahụ nke mere ka
Kraịst si n'ọnwụ bilie ga-emekwa ka anụ ahụ gị
dị ndụ site n'ike Mmụọ Nsọ ahụ, onye bi n'ime
gị.
12 Ya mere, ụmụnna m, anyị ji ụgwọ ma ọ
bụghị anụ ahụ ka anyị ji ụgwọ ịdị ndụ dịka
ọchịchọ ya si dị.
13 Ọ bụrụ na unu na-ebi ndụ dịka anụ ahụ si
chọọ, unu ga-anwụ. Ma ọ bụrụ na unu ga-eji ike
nke Mmụọ Nsọ mee ka omume niile nke anụ ahụ
nwụọ, unu ga-adị ndụ.
14 N'ihi na ndị niile Mmụọ nke Chineke na-achị
bụ ụmụ Chineke.
15 N'ihi na unu anataghị mmụọ nke na-eme
unu ndị ohu ọzọ nye ịtụ ụjọ, kama unu natara
Mmụọ nke mere unu ụmụ Chineke. Ọ bụ site na
Mmụọ ahụ ka anyị ji na-akpọ *"Abba,* * Nna."
16 Mmụọ Nsọ, n'onwe ya na-agbakwa ama
n'ime mmụọ anyị, na-agwa anyị na anyị bụ ụmụ
Chineke.
17 Ugbu a, ọ bụrụ na anyị bụ ụmụ, ọ pụtara na
anyị bụ ndị nketa oke, ndị ga-eketa ihe Chineke
nwere, na ndị ha na Kraịst ga-ekekọta ihe, ma ọ
bụrụ n'ezie na anyị ga-esoro ya keta oke ahụhụ
ya, ka anyị si otu a sorokwa ya keta oke n'ebube
ya.

Ebube dị n'ihu

---

* **8:15** Nke a pụtara Nna n'asụsụ dị Aramaik.

18 N’ikwu eziokwu, ahụhụ niile anyị na-ata
ugbu a erughị ihe a ga-eji tụnyere ebube niile
a ga-ekpughe n’ime anyị.
19 Ihe niile e kere eke ji oke agụụ na-eche mgbe
a ga-egosipụta ndị bụ ụmụ Chineke.
20 N’ihi na e tinyere ihe e kere eke n’ọnọdụ ihe
na-abaghị uru, ma ọ bụghị site n’ọchịchọ nke
onwe ya, kama n’ọchịchọ nke onye ahụ tinyere
ya n’ọnọdụ ahụ n’ime olileanya,
21 na otu ụbọchị na ha ga-enwere onwe ha site
n’agbụ nke ire ure, sorokwa keta oke n’ebube
ahụ ga-abụ nke ụmụ Chineke.

22 Anyị maara na ruo ugbu a, ihe niile e kere
eke na-asụ ude n’ihi ihe mgbu ha nọ n’ime ya,
dịka ihe mgbu nke ọmụmụ nwa.
23 Ọ bụghị naanị nke a, ma anyị onwe anyị, ndị
nwere mkpụrụ mbụ nke Mmụọ Nsọ, na-asụkwa
ude n’ime onwe anyị, na-echesi ike mgbe a ga-
akpọbata anyị dịka ụmụ, mgbe a ga-agbapụta
anụ ahụ anyị.
24 N’ihi na a zọpụtara anyị site n’olileanya
dị otu a. Ma olileanya a na-ahụ anya abụghị
olileanya. Onye na-enwe olileanya mgbe ihe ọ
na-ele anya ya dị ya n’aka?
25 Ma ọ bụrụ na olileanya anyị dabeere n’ihe
ahụ anyị na-enwetabeghị, anyị ga-eji ndidi chere
tutu ihe ahụ erute anyị aka.

26 Otu aka ahụ, Mmụọ Nsọ na-enyere anyị aka
n’ime adịghị ike anyị. N’ihi na anyị amaghị ka
esi ekpe ekpere dịka o kwesiri. Ma Mmụọ Nsọ
n’onwe ya ji ịsụ ude nke ọnụ apụghị ịkọ na-
arịọrọ anyị arịrịọ.

27 Chineke, onye na-enyocha obi mmadụ, ama-
rala ihe Mmụọ Nsọ bụ n’uche. N’ihi na Mmụọ
Nsọ na-arịọrọ ndị nsọ niile arịrịọ dịka Chineke
si chọọ.
28 Anyị maara na ihe niile na-arụkọta ọrụ
maka ọdịmma ndị hụrụ Chineke n’anya bụ ndị
a kpọrọ dịka uche nsọ ya siri dị.
29 N’ihi na ndị ahụ ọ maararị ka ọ kakwara
akara ka ha nwe ụdịdị nke Ọkpara ya, ka ọ bụrụ
nwa e buru ụzọ mụọ n’etiti ọtụtụ ụmụnna.
30 Ma ndị ahụ ọ kara akara, ka ọ kpọkwara;
ndị ọ kpọrọ, ka ọ gụrụ na ndị ezi omume; ndị ọ
gụrụ na ndị ezi omume ka o nyekwara otuto.

Ọnọdụ na-enweghị atụ nke anyị nwere

31 Gịnị ọzọ ka anyị ga-ekwu banyere ihe ndị
a. Ọ bụrụ na Chineke nọnyere anyị, onye pụrụ
imegide anyị?
32 Onye ahụ na-azọghị ndụ Ọkpara ya, kama
o weere ya nye n’ihi mmehie anyị niile, ọ dị ihe
ọzọ anyị chọrọ ọ na-agaghị enye anyị site na ya?
33 Onye pụrụ ibo ndị ahụ Chineke họpụtara
ebubo? Ọ bụ Chineke na-agụ mmadụ dịka onye
ezi omume.
34 Onye bụ onye ahụ nke ga-ama ikpe? Ọ bụ
Kraịst Jisọs onye nwụrụ, ma karịa nke ahụ, onye
e mere ka o si n’ọnwụ bilie, nọ n’aka nri Chineke
na-arịọtakwara anyị arịrịọ.
35 Onye nwere ike ikewapụ anyị site
n’ịhụnanya Kraịst? Ọ bụ nsogbu, ka ọ bụ
ihe isi ike, ka ọ bụ mkpagbu. Ka ọ bụ ụnwụ, ka
ọ bụ ịgba ọtọ, ka ọ bụ ihe egwu, ka ọ bụ mma
agha?
36 Dịka e dere ya,

"Ọ bụ n'ihi gị ka anyị na ọnwụ ji na-agba mgba ụbọchị niile.
A na-ele anyị anya dịka atụrụ a gaje igbu egbu."†
37 Mba, kama n'ime ihe ndị a niile, anyị karịrị
ndị mmeri site n'onye ahụ hụrụ anyị n'anya.
38 N'ihi na nke a bụ ihe m maara nke ọma, na
ọnwụ, maọbụ ndụ, maọbụ ndị mmụọ ozi, maọbụ
mmụọ dị iche iche ndị na-achị n'elu na n'ụwa,
maọbụ ike ọchịchịrị dị iche iche, maọbụ ihe dị
ugbu a, maọbụ ihe gaje ịbịa,
39 maọbụ ịdị elu, maọbụ ịdị omimi, ma ọ
bụkwanụ ihe ọbụla ọzọ e kere eke, agaghị enwe
ike ikewapụ anyị site n'ịhụnanya Chineke, nke
dị n'ime Kraịst Jisọs Onyenwe anyị.

9

Chineke na ndị ya ọ họpụtara

1 Ana m ekwu eziokwu n'ime Kraịst. Anaghị
m ekwu okwu ụgha. Akọnuche m nke Mmụọ
Nsọ na-achị na-agbakwara m ama.
2 A nọ m n'ọnọdụ oke ihe mwute na ihe mgbu
dị ukwuu n'obi m.
3 A sị na ọ bụ ihe ga-ekwe mee, ejikeere m ịbụ
onye a bụrụ ọnụ na onye e wepụrụ site n'ebe
Kraịst nọ n'ihi ụmụnna m na ndị ikwu m,
4 bụ ndị Izrel. Ndị Chineke họọrọ ka ha bụrụ
ụmụ ya, ndị o nyere ebube ya na ọgbụgba ndụ
ya. O nyekwara ha iwu na ife ofufe n'ụlọnsọ
ukwu ahụ na ọtụtụ nkwa dị iche iche.
5 Ha si n'agbụrụ nna nna anyị ochie ha. Kraịst
n'onwe ya, n'ụdịdị mmadụ, sikwa n'agbụrụ ha

---

† **8:36** Abụ 44:22

pụta, onye bụ Chineke nke ihe niile, onye a na-
eto ruo ebighị ebi. Amen.

Chineke adịghị ala azụ na nkwa ya

6 Ọ bụghị dị ka a ga-asị na okwu Chineke na-
ala azụ. N'ihi na ọ bụghị onye ọbụla a mụrụ
n'ezinaụlọ ndị Izrel bụ onye Izrel.
7 Na ha sitere n'agbụrụ Ebraham pụta emeghị
ka ha bụrụ ụmụ Ebraham n'ezie. Ma n'akụkụ
nke ọzọ, "Ọ bụ site n'Aịzik ka a ga-akpọ mkpụrụ
gị aha."*
8 Nke a na-egosi na ọ bụghị ndị niile a mụrụ
na-anụ ahụ bụ ụmụ Chineke, kama ụmụ ndị ahụ
e kwere na nkwa bụ ndị a na-agụnye dị ka ụmụ
Ebraham site na nkwa ahụ.
9 Lee ka e si kwee nkwa ahụ, "Mgbe oge ahụ
a kara aka ruru, aga m alọghachi, Sera ga-
amụkwa nwa nwoke."†
10 Ọ bụghị naanị nke a. Ụmụ Ribeka si n'otu
nna, ya bụ nna nna anyị Aịzik.
11 Ma tupu a mụọ ụmụ ejima ndị a, ma
ọ bụkwanụ tupu ha emee ihe ọbụla dị mma
maọbụ nke dị njọ, iji mee ka ọchịchọ Chineke
banyere nhọpụta ha guzoro,
12 ọ bụghị site n'ọrụ kama ọ bụ site n'onye ahụ
nke na-akpọ, n'ihi na a gwara ya sị, "Nke okenye
ga-ejere nke nta ozi."‡
13 Dịka e dere ya, "Jekọb ka m hụrụ n'anya ma
Ịsọ ka m kpọrọ asị."§
14 Gịnịkwa ka anyị ga-ekwu? Chineke ọ bụ
onye ajọ omume? Mba!

---

* **9:7** Jen 21:12 † **9:9** Jen 18:10,14 ‡ **9:12** Jen 25:23 § **9:13** Mal 1:2,3

15 N'ihi na ọ gwara Mosis,
"Onye m chọrọ imere ebere ka m ga-emere ebere,
ọ bụkwa onye m chọrọ imere ọmịiko ka m ga-enwere ọmịiko."*
16 Ya mere, ọ dabereghị n'ọchịchọ nke mmadụ
maọbụ ịrụsị ọrụ ike ya kama ọ dabere n'ebere
Chineke.
17 N'ihi n'akwụkwọ nsọ gwara Fero, "Emere m
ka ị bụrụ ihe ị bụ n'ihi nke a, ka m were gị zipụta
ike m, ka e nwe ike kwusaa aha m n'ụwa niile."†
18 Ọ pụtara ihe na ọ bụ naanị ndị Chineke chọrọ
ka ọ na-emere ebere, ndị ọ chọkwara ka ọ na-
eme ka ha bụrụ ndị obi ha kpọchiri akpọchi.

Iwe Chineke na ebere ya

19 Ma eleghị anya unu pụrụ ịgwa m, "Gịnị
kwanụ mere o ji ata anyị ụta? Onye kwanụ pụrụ
iguzogide ihe o zubere ime?"
20 Onye ka ị bụ gị mmadụ efu, iji ajụ Chineke
ajụjụ? "Nkata mmadụ na-akpa ọ ga-ajụ onye na-
akpa ya ajụjụ, 'Onye sị gị kpaa m otu a?' "‡
21 Otu a kwa, onye ọkpụ ite o nweghị ike isite
n'otu ụrọ ahụ o nwere kpụọ ụdị ite ọbụla masịrị
ya, ụfọdụ ite pụrụ iche na ụfọdụ e ji eje ozi n'ụlọ?
22 Ọ bụrụkwanụ na Chineke ekpebie igosi iwe
ya na ime ka a mara ike ya site n'inwe oke ndidi
banyere ndị oke iwe ya ga-adakwasị bụ ndị a
kwadoro maka mbibi?
23 Ma ọ bụrụkwanụ na o mere nke a iji mee
ka ndị ahụ ọ na-emere ebere mata ịba ụba nke

---

* **9:15** Ọpụ 33:19 † **9:17** Ọpụ 9:16 ‡ **9:20** Aịz 29:16; 45:9

ebube ya, bụ ndị o bururị ụzọ kwadoo maka
ebube a.
24 Ọ bụladị anyị bụ ndị ọ kpọkwara, ọ bụghị
naanị site na ndị Juu kama site na ndị mba ọzọ?
25 Dịka o kwuru n'akwụkwọ Hosiya,
"Aga m akpọ ha 'ndị m,' bụ ndị na-abụghị ndị
m.
Aga m akpọkwa ya 'onye m hụrụ n'anya' bụ
onye m na-ahụghị n'anya."§
26 Ma,
"N'otu ebe ahụ a nọ sị ha,
'Unu abụghị ndị m,'
bụkwa ebe a ga-anọ kpọọ ha, 'Ụmụ* nke
Chineke dị ndụ.' "†
27 Aịzaya bere akwa n'ihi ụmụ Izrel,
"Ọ bụ ezie na ọnụọgụgụ ụmụ Izrel dịka uzuzu
dị n'akụkụ osimiri,
maọbụ naanị mmadụ ole na ole ka a ga-
azọpụta.
28 N'ihi na Onyenwe anyị na-aga ikpe ụwa a ikpe.
Ọ ga-eme ọsịịsọ n'ikpe ahụ ma kpebie ya."‡
29 Ọ bụkwa dịka Aịzaya kwuru na mbụ,
"Ọ bụrụ na Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile
ahapụrụghị anyị ụmụ ụmụ,
anyị gara adị ka Sọdọm,
anyị gaara adịkwa ka Gọmọra."§

Ihe mere e ji jụ ndị Izrel

30 Gịnịkwa ka anyị ga-ekwu? Anyị ga-asị na o
enyela ndị mba ọzọ na-enweghị oge ha gbasoro

§ **9:25** Hos 2:23 * **9:26** Ya bụ, ụmụ ndị ikom † **9:26** Hos 1:10 ‡ **9:28** Aịz 10:22,23 § **9:29** Aịz 1:9

ezi omume, ma ha natara ya, bụ ezi omume nke
sitere n'okwukwe,
31 ma ndị Izrel na-agbaso iwu nke ezi omume,
enwebeghị ike ime onwe ha ndị a ga-anabata.
32 Gịnị gbochiri ha? Ọ bụ n'ihi na ha agbasoghị
ya site n'okwukwe. Kama ha chere na ọ bụ
site n'ọrụ. Ha zọhiere ụkwụ n'oke nkume ịsọ
ngọngọ ahụ.
33 Dịka e dere ya,

"Lee, ana m atọgbọ na Zayọn nkume nke na-eme
ka ndị mmadụ sọọ ngọngọ,
oke nkume nke na-eme ka ha daa.
Ma onye nke kweere na ya, agaghị eme ka
ihere mee ya."*

10

1 Ụmụnna m, ihe na-agụ nnọọ obi m agụụ nke
ukwu na ekpere m na-ekpe nye Chineke bụ ịhụ
na a zọpụtara ha.
2 Ana m agba akaebe na ihe banyere Chineke
na-anụ ha ọkụ n'obi nke ukwuu. Kama ịnụ ọkụ
n'obi ha abụghị site na mmazu Chineke.
3 Ebe ha na-amaghị ezi omume nke si na
Chineke bịa kama ha chọrọ ihiwe nke onwe ha,
ha ewedaghị onwe ha n'okpuru ezi omume nke
Chineke.
4 Kraịst bụ ọgwụgwụ iwu. Ya mere, ezi omume
ga-adịrị onye ọbụla nke kwere.

Ama Mosis gbara banyere idebe iwu

* **9:33** Aịz 8:14; 28:16

5 Mosis si otu a dee banyere ezi omume nke
sitere n'iwu, "Onye ọbụla na-eme ihe ndị a ga-
adị ndụ site na ha."*
6 Ma ezi omume ahụ nke sitere n'okwukwe
na-asị, "Asịla n'ime obi gị, 'onye ga-arịgo n'ime
eluigwe?' "† (nke bụ, ikudata Kraịst)
7 "maọbụ, 'Onye ga-arịda n'ime ili?' "‡ (nke a
bụ, ịkpọlite Kraịst site na ndị nwụrụ anwụ).
8 Ma gịnị ka ọ na-ekwu? "Okwu ahụ nọ gị nso,
ọ dị n'ọnụ gị dịrịkwa n'obi gị,"§ ọ bụ ya, bụ okwu
okwukwe ahụ anyị na-ekwusa.
9 Ma ọ bụrụ na ị ga-eji ọnụ gị kwupụta, na
"Jisọs bụ Onyenwe anyị," kwerekwa n'ime obi
gị na Chineke kpọlitere ya site n'ọnwụ, a ga-
azọpụta gị.
10 N'ihi na ọ bụ obi gị ka ị ga-eji kwere; a gụọ
gị n'onye ezi omume, ọ bụkwa ọnụ gị ka ị ga-eji
kwupụta, a zọpụta gị.
11 Dịka akwụkwọ nsọ kwuru, "Onye ọbụla
kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya."*
12 N'ihi na o nweghị ihe dị iche n'etiti onye
Juu na onye mba ọzọ, otu Onyenwe anyị ahụ bụ
Onye nwe mmadụ niile, ọ na-agọzibigakwa ndị
na-akpọku ya oke.
13 N'ihi na, "Onye ọbụla nke na-akpọku aha
Onyenwe anyị, ka a ga-azọpụta."†
14 Ma olee otu ha ga-esi kpọkuo aha ya ma
ọ bụrụ na ha ekwereghị na ya? Olee otu ha
ga-esikwa kwere n'onye ahụ ha anụbeghị ihe

---

* **10:5** Lev 18:5 † **10:6** Dit 30:12 ‡ **10:7** Dit 30:13 § **10:8** Dit 30:14 * **10:11** Aịz 28:16 † **10:13** Jul 2:32

gbasara ya? Olee otu ha ga-esi nụkwa ma ọ bụrụ
na ndị nkwusa adịghị?
15 Oleekwanụ otu ha ga-esi pụọ gaa kwusaa,
ma ọ bụrụ na o nweghị ndị zipụrụ ha? Dịka e
dere ya n'akwụkwọ nsọ, sị, "Lee, ka ha si maa
mma bụ ụkwụ ndị na-eweta oziọma."‡
16 Ma ọ bụghị mmadụ niile nabatara oziọma
ahụ. N'ihi na Aịzaya kwuru, "Onyenwe anyị,
onye kweere ozi anyị?"§
17 Ma ọ bụ ihe doro anya na ọ bụ site n'ige
ntị n'oziọma a ka mmadụ ji enweta okwukwe,
oziọma ahụ a na-anụ bụ site n'okwu Kraịst.
18 Ma ana m ajụ, Ọ ga-abụ na ha anụghị? Ha
nụrụ ya n'ezie.

"N'ụwa niile ka olu ha pụrụ gazuo,
okwu ọnụ ha niile erukwaala n'ebe ụwa sọtụrụ."*

19 Ọzọkwa, ana m ajụ, ọ bụ na Izrel aghọtaghị?
Na mbụ, Mosis sịrị,

"Aga m esite na ndị na-abụghị mba kpalie mmụọ ekworo n'ime unu;
aga m esitekwa n'obodo na-enweghị nghọta kpasuo unu iwe."†

20 Ma Aịzaya jiri nkwuwa okwu sị,

"Ndị chọtara m bụ ndị na-adịghị ajụ ase m,
ekpugheere m onwe m nye ndị ahụ na-adịghị ajụ ase m."‡

21 O kwuru banyere ndị Izrel,

"Agbasara m aka m ogologo ụbọchị niile
nye ndị nnupu isi na ndị na-ekwesị olu ike."§

‡ **10:15** Aịz 52:7 § **10:16** Aịz 53:1 * **10:18** Abụ 19:4 † **10:19** Dit 32:21 ‡ **10:20** Aịz 65:1 § **10:21** Aịz 65:2

11

A ga-azọpụta ole na ole

1 Mgbe ahụ a na m ajụ, ọ ga-abụ na Chineke
ajụla ndị ya? Mba, nke a apụghị ime, n’ihi na
mụ onwe m bụkwa onye Izrel. Abụ m nwa nwa
Ebraham, onye si n’agbụrụ Benjamin pụta.
2 Chineke ajụbeghị ndị ya bụ ndị ọ họpụtara
site na mmalite ihe niile. Ọ bụ na unu amaghị
ihe akwụkwọ nsọ na-ekwu banyere Ịlaịja, otu o
siri rịọ Chineke arịrịọ megide ụmụ Izrel?
3 “Onyenwe m, ha egbuchala ndị amụma gị
niile, mebisiekwa ebe ịchụ aja gị niile, maọbụ
naanị m fọdụrụ. Ha na-achọkwa ụzọ igbu m.”*
4 Gịnị bụ ọsịsa Chineke nyere ya? “E nwere m
puku mmadụ asaa ọzọ ndị hụrụ m n’anya, ndị
na-egbubeghị ikpere ha n’ala nye Baal.”†
5 Otu a ka ọ dịkwa n’oge dị ugbu a, a họrọla
mmadụ ole na ole site n’amara ya.
6 Ọ bụrụ na o sitere n’amara, o sighịzikwa
n’ọrụ. N’ihi na ọ bụrụ na o si n’ọrụ, amara ya
abụghịkwa amara n’eziokwu.
7 Gịnịkwa? Ihe ndị Izrel jiri ike ha niile na-
achọ nke ha na-achọtaghị ka ndị a họpụtara
chọtara. Ndị nke ọzọ mechiri obi ha.
8 Dịka e dere ya,
“Chineke nyere ha mmụọ na-eme mmadụ iberi-
ibe.
O nyela ha anya nke ha na-ejighị ahụ ụzọ,
nyekwa ha ntị nke ha na-ejighị anụ ihe;
o mere nke a ruo taa.”‡
9 Devid kwukwara,

---

* **11:3** 1Ez 19:10,14 † **11:4** 1Ez 19:18 ‡ **11:8** Dit 29:4; Aịz 29:10

“Ka tebul ha ghọọrọ ha igbudu na ọnya,
ha bụrụkwa ihe ịsọ ngọngọ na ntaramahụhụ nye ha.
10 Ka anya ha gbaa ọchịchịrị, ka ha gharakwa ịhụ ụzọ.
Mee ka azụ ha bụrụ ihe arọjiri arọji ruo mgbe ebighị ebi.”§

A ga-azọpụta ndị Juu

11 Ajụjụ ọzọ m na-ajụ bụ nke a: Ọ ga-abụ na
ha sụrụ ngọngọ ka ha daa ma ghara ibilite ọzọ?
Ọ bụghị otu a! Kama n’ihi mmehie ha, nzọpụta
rutere ndị mba ọzọ ka e sitekwa na nke a kpalie
ekworo n’ime ụmụ Izrel.
12 Ma ọ bụrụ na mmehie ha wetara akụnụba
nye ụwa, ọ bụrụkwa na ịbụ ogbenye ha wetara
ngọzị nye ndị mba ọzọ, ọ bụ na ngọzị babigara
ụba oke agaghị adị mgbe a ga-agụkọta ọnụọgụgụ
ha niile?
13 Ugbu a, unu ndị mba ọzọ, ka m na-agwa
okwu. Ọ bụ ezie na mụ onwe m bụ onyeozi nye
ndị mba ọzọ, ana m enwe afọ ojuju n’ihi ije ozi
m.
14 N’ihi na enwere m olileanya na, ma eleghị
anya, apụrụ m isite n’ụzọ a kpasuo ekworo n’ime
ụfọdụ ụmụnna m, ka e site n’ekworo ha zọpụta
ụfọdụ n’ime ha.
15 Ọ bụrụ na ọ bụ site n’ọjụjụ a jụrụ ha ka e
siri mee ka ụwa dịrị na mma, gịnị ga-eme mgbe
a nabatara ha? Ọ ga-adị ka i si n’ọnwụ bilie ọzọ,
nwee ndụ ọzọ.
16 Ebe ọ bụkwa na iberibe achịcha e jiri chụọ
aja bụ ihe dị nsọ, mgbe ahụ, achịcha ahụ niile

§ **11:10** Abụ 69:22,23

bụ ihe dị nsọ. N'ihi na ọ bụrụ na mgbọrọgwụ
osisi dị nsọ, otu a kwa, alaka ya ga-adịkwa nsọ.

Ịdọ aka na ntị

17 Ma a nyakapụrụ ụfọdụ alaka osisi a,
werekwa unu bụ alaka osisi oliv ọhịa nyapagide
n'ọnọdụ ha. Ya mere, unu esorola keta oke na
ngọzị sitere na mgbọrọgwụ osisi oliv ahụ.
18 Ma unu ekwesighị ịnya isi na a dọkapụrụ
alaka ndị ọzọ were unu dochie n'ọnọdụ ha. Ihe
unu na-aghaghị ịmata bụ nke a: unu bụ naanị
alaka dị n'osisi. Ọ bụghị unu na-ebu mgbọrọgwụ
osisi, kama ọ bụ mgbọrọgwụ osisi na-ebu unu.
19 Ma eleghị anya unu nwere ike kwuo, "Ma a
nyakapụrụ alaka ụfọdụ e nwee ohere ebe a ga-
anyapagide anyị."
20 Nke ahụ bụ eziokwu. Ma chetakwanụ na a
nyakapụrụ ha n'ihi ekweghị ekwe ha, ma unu nọ
naanị site n'okwukwe. Ya mere anyala isi, kama
na-atụ egwu.
21 N'ihi na ọ bụrụ na Chineke emereghị alaka
nke osisi ahụ wapụtara n'onwe ya ebere, ọ gaghị
emekwara gị ebere.
22 Ya mere, tulee obiọma na aka ike Chineke,
aka ike n'ebe ndị dara ada nọ, ma obiọma n'ebe
unu nọ, naanị mgbe unu na-anọgideghị n'obi
ebere ya, ma ọ bụghị ya, ọ ga-anyakapụkwa unu.
23 Ma ọ bụrụ na ha anọgideghị na-ekweghị
ekwe, a ga-anyapagidekwa ha n'ihi na Chineke
pụrụ ịnyapagide ha ọzọ.
24 N'ihi na asị na e gbupụtara unu site n'alaka
osisi oliv ọhịa, nyapagide unu n'osisi oliv ọma
ahụ n'ụzọ na-abụghị usoro ndụ, gịnị kwanụ ga-
egbochi ịnabata alaka ndị ya, bụ ndị si na ya,

mee ka ha laghachi azụ n'osisi oliv ahụ e si
nyakapụ ha.

Nzube Chineke banyere ndị Izrel

25 Ụmụnna m, achọrọ m ka unu mata ihe
omimi a, ka unu ghara ịnya isi. Nnupu isi ụfọdụ
ụmụ Izrel agaghị adịgide kama ọ ga-adị ruo
n'oge ọnụọgụgụ ndị mba ọzọ a ga-anabata zuru.
26 Mgbe ahụ, a ga-azọpụta Izrel niile. Dịka e
dere ya,
"Onye nzọpụta ga-esite na Zayọn bịa.
Ọ ga-eme ka Jekọb site na ndụ asọpụrụghị Chineke chigharịa.
27 Nke a bụ ọgbụgba ndụ m nke dị n'etiti mụ na ha,
mgbe m wepụrụ mmehie ha niile."*
28 N'ihe banyere oziọma, ha bụ ndị iro nke
Chineke n'ihi unu. Ma a bịa n'ihe gbasara
nhọpụta, ha bụ ndị nke a hụrụ n'anya n'ihi ndị
nna nna ha.
29 N'ihi na enye anarakwa adịghị n'onyinye
nakwa ọkpụkpọ Chineke.
30 Unu onwe unu ndị na-enupuru Chineke isi
na mbụ, anatala ebere ya ugbu a, n'ihi nnupu isi
ha.
31 Otu a ka ọ dịkwa, ha bụ ndị na-enupu isi
ugbu a ka ha nwe ike soro unu keta oke site
n'ebere Chineke meere unu.
32 N'ihi na Chineke enyefeela onye ọbụla n'aka
nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadụ niile obi
ebere ya.

Ekele dịrị Chineke

* **11:27** Aịz 59:20,21; 27:9; Jer 31:33,34

33 Leenụ ka o si dị omimi bụ akụ ahụ Chineke nwere! Lee ka ịba ụba nke amamihe ya na ihe ọmụma ya siri dị ukwuu!
Apụghị ịchọpụta ikpe ya niile,
ụzọ ya niile bụkwa ihe apụghị ịchọpụta.
34 “Onye maara uche Onyenwe anyị?
Ma ọ bụ onye bụ onye ahụ na-enye ya ndụmọdụ?”†
35 “Onye burula ụzọ nye Chineke ihe,
nke ga-eme ka Chineke kwụghachi ya?”‡
36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa n’aka ya, dịkwara ya.
Ọ bụ ya ka otuto dịrị ruo mgbe niile ebighị ebi! Amen.

12

Aja dị ndụ

1 Ya mere, ụmụnna m, eji m obi ebere Chineke
na-arịọ ka unu chee anụ ahụ unu dịka aja dị ndụ,
dịkwa nsọ, ma bụrụkwa nke na-atọ Chineke ụtọ,
nke bụkwa ofufe nke ime mmụọ unu.
2 Unu eyila ụwa nke a, kama bụrụnụ ndị
enwoghara site n’ịgbanwe uche unu. Mgbe ahụ,
unu ga-enwe ike nwapụta ihe bụ uche Chineke
na ihe ọ na-achọ, nke bụ ezi ihe, nke na-atọ ya
ụtọ na nke zukwara oke.

Ọrụ obi umeala

3 Dịka onyinye amara e nyere m siri dị, ana
m adọ onye ọbụla n’ime unu aka na ntị sị, Unu
atụkwasịla uche n’echiche banyere onwe unu
karịa ka o si kwesi. Kama, jirinụ obi dị umeala

† **11:34** Aịz 40:13 ‡ **11:35** Job 41:11

lee onwe unu anya dịka okwukwe Chineke nyere unu ha.
4 Dịka anyị niile n’otu n’otu si nwe anụ ahụ nke nwere akụkụ dị iche iche, bụ akụkụ ndị na-arụ ọrụ dị iche iche,
5 n’otu aka ahụ, n’ime Kraịst anyị bụ otu, n’agbanyeghị na anyị bụ akụkụ dị iche iche nke otu anụ ahụ. E jikọtara anyị niile n’otu n’otu nye ibe anyị.
6 Anyị nwere onyinye dị iche iche nke e sitere n’amara nye anyị, ọ bụrụ na onye ọbụla nwere onyinye ibu amụma, ya buo ya dịka okwukwe o nwere ha.
7 Ọ bụrụ ije ozi, ya jee ozi, ya bụrụkwanụ izi ihe, ya zie ihe.
8 Ka onye nwere onyinye ịgbaume, gbaa ndị ọzọ ume, ya bụrụkwanụ inyeaka, ka onye nwere onyinye a site n’afọ ofufu mee ya, ọ bụrụ ịbụ onyendu, ka onye ahụ duo site n’ikpachapụ anya, ya bụrụkwanụ ime ebere, ka onye ahụ jiri obi ụtọ na-eme ya.

Ịhụnanya

9 Ka ịhụnanya bụrụ nke ihu abụọ n’adịghị na ya, kpọọ ihe ọjọọ asị, jidesie ihe dị mma ike.
10 Hụrịtanụ onwe unu n’anya, dịka ụmụ nke otu nna. Ka ihe ibe unu na-eme na-atọ unu ụtọ. Na-asọpụkwaranụ ibe unu karịa otu ha si asọpụrụ unu.
11 Unu abụla ndị umengwụ n’ọrụ unu. Kama werenụ mmụọ na obi na-anụ ọkụ na-ejere Onyenwe anyị ozi mgbe niile.

12 Nweenụ obi aṅụrị n’ime olileanya, nweenụ
ntachiobi n’ime nsogbu, na-ekpekwanụ ekpere
mgbe niile.
13 Na enyetụnụ ụfọdụ ndị nsọ* ihe site
n’ihe unu nwere iji gboo mkpa dịrị ha. Na-
elekọtakwanụ ndị ọbịa anya nke ọma.
14 Gọzienụ ndị na-akpagbu unu, gọzienụ ha,
unu abụkwala ha ọnụ.
15 Mgbe ndị ọzọ na-aṅụrị ọṅụ, soronụ ha ṅụrịa
ọṅụ. Mgbe ha nọ n’iru ụjụ, soronụ ha ruo ụjụ.
16 Na-ebinụ n’udo. A bụla onye mpako, unu
na ndị ọnọdụ ha dị ala na-enwe mmekọrịta,
echekwala na ị maara ihe niile.
17 Ejikwala ihe ọjọọ akwụghachi ihe ọjọọ e
mere gị. Kama, na-echenụ otu unu ga-esi mee
ihe dị mma n’anya mmadụ niile.
18 Dịka ike gị niile ha, mee ka gị na onye ọbụla
biri n’udo.
19 Ndị enyi m, unu abọla ọbọ, kama hapụrụnụ
Chineke ọrụ ịbọtara unu ọbọ. N’ihi na e dere
ya, “Ịbọ ọbọ dịrị m, aga m akwụghachi,”† ka
Onyenwe anyị kwuru.
20 Ma otu ọ dị,

“ọ bụrụ na agụụ na-agụ onye iro gị, were nri zụọ ya,
ọ bụrụkwa na akpịrị na-akpọ ya nkụ, nye ihe ọṅụṅụ ka ọ ṅụọ,
mgbe ị na-eme nke a, ị na-agụkwasị icheku ọkụ na-ere ere n’isi ya.”‡

21 Unu ekwela ka ihe ọjọọ merie unu, kama
werenụ ezi ihe merie ihe ọjọọ.

---

* **12:13** Ndị nke Onyenwe anyị † **12:19** Dit 32:35 ‡ **12:20** Ilu 25:21,22

13

Irubere ndị na-achị achị isi

1 Ka onye ọbụla doo onwe ya n'okpuru ndị na-
achị achị, n'ihi na ikike ọchịchị ọbụla agaghị adị
ma ọ bụrụ na Chineke akwadoghị ya. Ọ bụkwa
Chineke tọrọ ntọala ikike ọchịchị niile e nwere.
2 Ya mere, onye ọbụla na-enupu isi n'okpuru
ọchịchị, na-emegide ihe Chineke hiwere, ndị na-
eme nke a ga-ewetara onwe ha ikpe ọmụma.
3 Ndị na-eme ezi ihe anaghị atụ egwu ndị nọ
n'ọchịchị, kama ndị na-atụ ha egwu bụ ndị na-
eme ihe ọjọọ, ya mere ọ bụrụ na ị chọghị ịtụ
ndị na-achị achị egwu, mee ihe dị mma, ha ga-
etokwa gị.
4 N'ihi na ọ bụ onyeozi Chineke maka ọdịmma
nke gị, ma ọ bụrụ na unu mere ihe na-adịghị
mma, tụọnụ egwu, n'ihi na onye na-achị achị
nwere ezi nkwado ịta onye mere ihe ọjọọ ahụhụ.
Ọ bụ onyeozi Chineke bụrụkwa onye na-eji
ọnụma na-ata ndị mmebi iwu ahụhụ.
5 Ya mere unu kwesiri irubere ndị na-achị achị
isi, ọ bụghị naanị maka ahụhụ dịrị ndị nnupu isi,
kama n'ihi akọnuche.

6 Ọ bụkwa nke a kpatara unu ji na-atụ ụtụ
isi nke taks, n'ihi na ndị na-achị achị na-ejere
Chineke ozi mgbe ha na-aga n'ihu n'ezi ọchịchị.
7 Kwụghachinụ onye ọbụla ihe unu ji ha
n'ụgwọ, ọ bụrụ na unu ji ụgwọ ụtụ taks, kwụọnụ
ya, ọ bụrụkwa ụgwọ ụtụ isi nke akụnụba unu,
ka unu ji, kwụọnụ ya. Ọ bụrụ na onye ọbụla
kwesiri ka a sọpụrụ ya, sọpụrụnụ onye dị otu a,

ọ bụrụkwa na onye ọbụla kwesiri ka a kwanyere ya ugwu kwanyerenụ ya ugwu.

Ịhụnanya n'ihi na oge dị nso

8 Kwụọnụ ụgwọ niile unu ji. Ka ụgwọ unu ga-
ejide ndị mmadụ bụrụ ụgwọ ịhụ ha n'anya. N'ihi
na mgbe ị na-ahụ ndị mmadụ n'anya, ị na-emezu
ihe niile iwu chọrọ.
9 Iwu niile e nyere, "Gị akwala iko," "Egbula
mmadụ," "Ezula ohi," "Enwela anya ukwu n'ihe
mmadụ ibe gị nwere,"* nakwa iwu ndị ọzọ niile
e nyere ka a chịkọtara n'otu nke a sịrị: "Hụ
mmadụ ibe gị n'anya dịka onwe gị."†
10 Ịhụnanya adịghị echere onye agbataobi ya
echiche ọjọọ, ya mere ịhụnanya bụ idebezu iwu
niile.

Oge ahụ dị nso

11 Ihe ọzọ mere o ji dị mkpa ibi ezi ndụ bụ nke
a. Unu maara na oge ahụ anyị na-ele anya ya
abịala nso. Ya mere, sitenụ n'ụra bilie, n'ihi na
nzọpụta anyị adịla nso ugbu a karịa mgbe ahụ
anyị kweere na mbụ.
12 Abalị ekeela abụọ, ọ fọdụrụ ntakịrị ugbu a, ọ
bụrụ ụtụtụ. Ka anyị yipụ uwe ọrụ nke ọchịchịrị,
ma yikwasị ngwa agha nke ìhè.
13 Bụrụnụ ndị dị ọcha, dịka ndị na-akpaghari
n'ehihie. Ọ bụghị n'ịgba egwu ruru unyi, maọbụ
n'ịṅụbiga mmanya oke, ọ bụghị n'ịkwa iko, na
imefe ihe ụwa oke. Ọ bụghị n'esemokwu, na
ekworo.

---

* **13:9** Ọpụ 20:13-15,17; Dit 5:17-19,21 † **13:9** Lev 19:18

14 Kama yirinụ Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịka
uwe. Unu enyekwala ahụ unu ohere inweta ihe
niile nke na-agụ ya.

14

Ndị dị ike na ndị dara mba

1 Nabatanụ ndị okwukwe ha na-esighị ike
n'etiti unu. Ma ọ bụghị n'ihi ise okwu banyere
ihe ntule nke obi.
2 Otu onye nwere okwukwe iri ihe niile, ma
onye na-adịghị ike n'okwukwe, na-eri naanị
ahịhịa nri.
3 Onye ahụ na-eri ihe niile e kwesighị ileda
onye jụrụ iri ya anya. Otu a kwa, onye ahụ nke
n'adịghị eri ihe niile ekwesighị ịma onye na-eri
ihe ndị a ikpe. N'ihi na Chineke anabatala onye
ahụ.
4 Onye ka ị bụ i ji na-ekpe odibo onye ọzọ ikpe?
Onye ọ dịrị ikpebi ma odibo ya ọ na-emezi emezi
ma ọ dịghị emezi bụ nna ya ukwu. Ma odibo ahụ
aghaghị iguzosi ike n'ihi na Onyenwe anyị pụrụ
ime ka o guzosie ike.
5 Otu onye nwere ike na-eche na otu ụbọchị
kacha ndị ọzọ na ịdị nsọ, onye nke ọzọ nwek-
wara ike na-eche na ụbọchị niile bụ otu ihe, ma
o kwesiri ka onye ọbụla kpebiere onwe ya.
6 Onye ọbụla na-eche n'otu ụbọchị bụ nke
pụrụ iche, na-eme nke a nye Onyenwe anyị.
Onye ọbụla na-eri otu ihe na-eri ya n'ihi
Onyenwe anyị. Ma onye na-adịghị eri otu ihe
ahụ na-eme kwa nke a nye Onyenwe anyị. Ma
na-enyekwa Chineke ekele.

7 N’ihi na o nweghị onye n’ime anyị na-adịrị
naanị onwe ya ndụ, o nwekwaghị onye n’ime
anyị na-anwụrụ naanị onwe ya ọnwụ.
8 Ọ bụrụ na anyị adịrị ndụ, anyị dị ndụ nye
Onyenwe anyị; ọ bụrụkwa na anyị anwụọ, anyị
nwụrụ nye Onyenwe anyị; ya mere ma anyị dị
ndụ ma anyị nwụrụ anwụ, anyị bụ nke Onyenwe
anyị.
9 Ọ bụ n’ihi nke a ka Kraịst ji nwụọ, ma
biliekwa, ka ọ bụrụ Onyenwe nke ndị dị ndụ na
nke ndị nwụrụ anwụ.
10 Ma gị onwe gị, gịnị mere i ji ekpe nwanna gị
ikpe? Gịnị mekwara i ji eleda ya anya? N’ihi na
anyị niile ga-eguzo n’otu n’otu n’ihu oche ikpe
Chineke.
11 E dere ya,
“ ‘N’ezie, dịka m na-adị ndụ,’ ka Onyenwe anyị
kwuru,
‘ikpere niile ga-egbu n’ihu m;
ire* niile ga-ekwupụtakwa Chineke.’ ”†
12 E, anyị niile n’otu n’otu ga-aza ajụjụ banyere
ndụ anyị n’ihu Chineke.

A kwadala nwa nna gị

13 Ya mere, ka anyị kwụsị ikperịta onwe anyị
ikpe, kama kpebie n’ime obi gị na i gaghị
edochiri nwanna gị ihe ga-eme ka ọ sụọ ngọngọ
maọbụ ihe mgbochi n’ụzọ.
14 Dịka onye nọ n’ime Onyenwe anyị Jisọs, o
doro m anya nke ọma na o nweghị ihe ọbụla
na-adịghị ọcha na nke onwe ya. Ma ọ bụrụ

* **14:11** Maọbụ, *ọnụ* † **14:11** Aịz 45:23

na onye ọbụla na-ahụta ihe ọbụla dịka ihe na-adịghị ọcha, nye onye dị otu a, ihe ahụ adịghị ọcha.
15 Ọ bụrụkwa na ihe ị na-eri na-ewute nwanna
gị, ị naghị egosi na ị hụrụ ya n'anya. Ekwela ka nri ị na-eri bụrụ ihe ga-ewetara nwanna gị ịla n'iyi, n'ihi na cheta na ọ bụkwa n'ihi ya ka Kraịst jiri bịa nwụọ.
16 Ekwela ka ihe ọma gị bụrụ nke a ga-akpọ
ajọọ ihe.
17 N'ihi na alaeze Chineke abụghị oriri na
ọṅụṅụ kama ọ bụ ezi omume, na udo na ọṅụ n'ime Mmụọ Nsọ.
18 N'ihi na onye ọbụla na-efe Kraịst n'ụzọ
dị otu a, na-eme ihe na-atọ Chineke ụtọ, ụmụ mmadụ na-anabatakwa ya.
19 Ka ihe na-agụsị gị agụụ ike bụrụ ime ihe ga-
eweta udo, ya na ime ihe n'ụzọ a ga-esi mee ka e wulie ndị ọzọ elu.
20 Emebikwala ọrụ Chineke n'ihi nri; nri niile
dị ọcha, ma o kwesighị ka onye ọbụla rie ihe ga-eme ka onye ọzọ sụọ ngọngọ.
21 Ọ ga-akara gị mma ka ị hapụ iri anụ maọbụ
ịṅụ mmanya ma ọ bụkwanụ ime ihe ọbụla ga-eme ka nwanna gị sụọ ngọngọ.
22 Ya mere, ka okwukwe i nwere banyere ihe
ndị a bụrụ nke dị n'etiti gị na Chineke. Ngọzị na-adịrị onye ọbụla nke na-adịghị ama onwe ya ikpe site n'ihe ọ nabatara.
23 Ma onye ọbụla na-eri ihe ọbụla site n'obi
abụọ bụ onye ikpe mara, n'ihi na ọ jighị okwukwe rie ya, n'ihi na ihe ọbụla a na-esiteghị n'okwukwe mee bụ mmehie.

15

Otu anyị kwesiri i si na-emeso ibe anyị

1 Anyị onwe anyị bụ ndị dị ike kwesiri ịnagide
mgbe ndị na-adịghị ike mejọrọ anyị, ọ bụghị ime
ihe ga-atọ anyị ụtọ.
2 Ka onye ọbụla n'ime anyị na-eme ihe ga-atọ
onye agbataobi ya ụtọ maka ọdịmma ha, ka o
wulie ha elu.
3 N'ihi na Kraịst n'onwe ya emeghị ihe tọrọ
ya ụtọ, kama dịka e dere ya n'akwụkwọ nsọ,
"Mkparị niile nke ndị na-akparị gị dakwasịrị
m!"*
4 N'ihi na ihe niile edere n'oge gara aga bụ
iji kuziere anyị ihe, ka anyị nwee ike isite na
ntachiobi nakwa nkasiobi, nke dị n'akwụkwọ
nsọ nwee olileanya.
5 Ka Chineke ahụ na-enye agbamume na nta-
chiobi nye unu mmụọ nke ịdị n'otu n'etiti onwe
unu, dịka Kraịst Jisọs nwere.
6 N'ihi na nke a ga-eme ka unu niile jikọtaa
obi unu, na olu unu n'otu, inye Chineke na Nna
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst otuto.

Kraịst bụ Onye Nzọpụta nke mmadụ niile

7 N'ihi ya, nabatanụ onwe unu dị ka Kraịst
nabatara unu, iji wetara Chineke otuto.
8 Ma ana m agwa unu na Kraịst aghọọla onye
na-ejere ndị e biri ugwu ozi n'ihi eziokwu nke
Chineke, iji mee ka nkwa e kwere ndị bụ nna
nna anyị ochie guzozie.
9 Ka ndị mba ọzọ nwe ike inye Chineke otuto
maka ebere ya, dịka e dere ya,

---

* **15:3** Abụ 69:9

"N'ihi nke a, aga m eto gị n'etiti ndị mba ọzọ,
aga m abụ abụ nye aha gị."†
10 O kwukwara ọzọ sị,
"Soronụ ndị ya ṅụrịa ọṅụ unu ndị mba ọzọ."‡
11 Ọzọkwa,
"Toonu Onyenwe anyị unu ndị mba ọzọ niile,
ka ndị niile dị iche iche jaakwa ya mma."§
12 Ọzọkwa, Aịzaya na-asị,
"Mgbọrọgwụ Jesi ga-epulite ọzọ,
onye nke ga-ebili ịchị mba niile,
ndị mba ọzọ ga-enwekwa olileanya n'ime ya."*
13 Ka Chineke onye bụ isi olileanya mejupụta
unu n'oke ọṅụ na udo dịka unu na-atụkwasị
ya obi, ka unu si otu a bụrụ ndị olileanya ha
jubigara oke site n'ike nke Mmụọ Nsọ.

Ọrụ Pọl rụrụ

14 Ụmụnna m, o doro m anya na unu onwe unu
jupụtara n'ịdị mma, bụrụkwa ndị tozuru etozu
n'ihe ọmụma ruo na unu nwere ike izirịta onwe
unu ihe.
15 Ma otu ọ dị, edepụtala m ụfọdụ isi okwu
n'ebe o doro anya nye unu, iji chetara unu ha
ọzọ, n'ihi amara Chineke nyere m,
16 abụ m onyeozi Kraịst Jisọs, ana m arụkwa
ọrụ onye nchụaja n'izisa oziọma Chineke, ka
ofufe ndị mba ọzọ bụrụ aja Chineke ga-anara nke
ọma, nke Mmụọ Nsọ dokwara nsọ.
17 N'ihi ya, ana m anya isi n'ime Kraịst Jisọs
banyere ọrụ m na-arụrụ Chineke.

† **15:9** 2Sa 22:50; Abụ 18:49 ‡ **15:10** Dit 32:43 § **15:11** Abụ 117:1 * **15:12** Aịz 11:10

18 Agaghị m anwa anwa kwuo okwu banyere
ihe ọzọ karịakwa ihe ndị ahụ Kraịst rụpụtara
site n'aka m, bụ idubata ndị mba ọzọ, ime ka ha
rube isi nye Chineke, site n'okwu ọnụ m na ihe
m rụrụ,
19 nke pụtara ihe n'ọrụ ebube na ihe ịrịbama
site n'ike nke Mmụọ nke Chineke. Ya mere, site
na Jerusalem ruo Ilirikom, ekwusaala m n'ụzọ
zuru ezu, oziọma Kraịst.
20 Ọchịchọ obi m mgbe niile bụ ikwusa oziọma
ahụ n'ebe ọbụla ndị mmadụ na-anụtụbeghị
ihe banyere Kraịst, ka m ghara ịbụ onye na-
ewukwasị ihe n'elu ntọala nke onye ọzọ tọrọ,
21 ma dịka e dere ya,
"Ndị a na-agwaghị ihe banyere ya ga-ahụ,
ndị a ka anụbeghị, ga-aghọtakwa."†
22 N'ezie, nke a bụ ihe mere m na-ejibeghị nwee
ohere ịbịakwute unu.

Nzube Pọl

23 N'ihi na ọ dịla ọtụtụ afọ kemgbe m bidoro
na-enwe mmasị m ga-abịa hụ unu anya, ma ugbu
a, ọrụ m nwere n'akụkụ a agwụla, oge eruola
mgbe m ji ahapụ ebe a.
24 N'ihi na nzube m bụ ijeru obodo Spen. Mgbe
ọbụla m ga-agakwa, aga m akwụsị ịhụ unu na
elekwa anya na unu ga-edupụ m n'ije m, mgbe
mụ na unu jiri ọṅụ nọrọtụ nwa mgbe nta.
25 Ma ugbu a, ana m aga Jerusalem ebe m na-
ejere ndị nsọ ozi.
26 N'ihi na ọ dị ndị Masidonia na Akaịa ezi
mma iwere n'ụfọdụ n'ihe ha nwere nyere ndị
ogbenye nọ n'etiti ndị nsọ nọ na Jerusalem aka.

† **15:21** Aịz 52:15

27 Ha ji ọṅụ mee nke a, n’ezie ha ji ha ụgwọ i
mere ha otu a. N’ihi na ọ bụrụ na ndị mba ọzọ so
ha keta oke na ngọzị nke Mmụọ Nsọ, ha ji ụgwọ
isite n’akụnụba ha nwere kenye ha.
28 Ya mere, mgbe m mezuru nke a, hụkwa na
ha anatala onyinye ahụ a tụkọtara ha, aga m
abata ịhụ unu mgbe m na-aga Spen.
29 Amaara m na mgbe m ga-abịakwute unu,
aga m abịa n’ime ozuzu oke ngọzị nke Kraịst.
30 Esi m n’aka Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na
ịhụnanya anyị nwere n’ime Mmụọ Nsọ na-arịọ
unu, ụmụnna m, ka unu soro m na-ekpe ekpere,
na-echetanụ m n’ekpere unu n’ihu Chineke.
31 Ka a dọpụta m n’aka ndị na-ekweghị ekwe
nọ na Judịa. Ka ọrụ m maka Jerusalem bụrụ ihe
ndị nsọ nọ ebe ahụ ga-anabata.
32 Ka ọ ga-abụ site n’uche Chineke, aga m
abịakwute unu n’ọṅụ kurukwa ume ndụ na
nnọkọ mụ na unu.
33 Ka Chineke ahụ na-enye udo, nọnyere unu
niile. Amen.

16

Ozi ekele

1 Ana m eme ka unu mata nwanna anyị
nwanyị, Fibi, onye na-ejere nzukọ ozi na chọọchị
dị n’obodo Senkria.
2 Biko nabatanụ ya n’ime Onyenwe anyị dịka
o kwesiri ndị ya. Nyekwaranụ ya aka n’ụzọ niile
unu nwere ike, n’ihi na o nyerela mụ na ọtụtụ
ndị ọzọ aka.

3 Keleerenụ m Prisila na Akwila ndị mụ na ha
na-arụkọ ọrụ Kraịst Jisọs.*
4 Ndị a atụghị egwu ọnwụ n'ihi ndụ m. Ọ
bụghị naanị mụ onwe m na ekele ha, kama
nzukọ Kraịst ndị dị na mba ọzọ niile na-
ekelekwa ha.
5 Biko kelekwaaranụ m ndị niile na-ezukọ
n'ụlọ ha.
Keleerenụ m ezi enyi m Epinetus. Nwoke a bụ
onye buru ụzọ nabata Kraịst n'obi ya, n'akụkụ
Eshịa niile.
6 Keleerenụ m Meri, onye rụsịrị ọrụ ike n'etiti
unu.
7 Ana m ekelekwa Andronaikọs na Juniya,
ndị ikwu m, ndị e tinyekọtara mụ na ha n'ụlọ
mkpọrọ. Ndị ozi niile na-asọpụrụ ha. Ha bukwa
m ụzọ kwere na Kraịst.
8 Kelekwaaranụ m Ampliatọs onye m hụrụ
n'anya n'ime Onyenwe anyị.
9 Keleenụ Ọbanọs, onye anyị na ya na-arụkọ
ọrụ Kraịst, na Stakis ezi enyi m.
10 Otu a kwa, keleenụ Apelis onye an-
wapụtarala nguzosike ya n'ime Kraịst.
Keleenụ ndị ezinaụlọ Aristobulọs.
11 Keleerenụ m Herodian onye ikwu m.
Keleekwanụ ndị bi n'ụlọ Nasisọs. Ha bụ ndị
nke Chineke.
12 Keleekwanụ Traịfina na Traịfosa ndị a na-
arụsị ọrụ Onyenwe anyị ike.
Keleekwanụ Pesis, onye m hụrụ n'anya na
onye na-arụsị ọrụ Onyenwe anyị ike.

* **16:3** Ọrụ 18:18 na 2Tm 4:19

13 Keleere m Rufọs onye Onyenwe anyị n'onwe
ya họpụtara, na nne ya, onye na-emekwara m ka
nne.†
14 Ana m ekele unu Asinkritọs, Flegọn, Hamis,
Patrobas, Hamis na ụmụnna anyị niile ndị ha na
ha nọ.
15 Keleerenụ m Filologọs, Juliya, Nerus na
nwanne ya nwanyị. Keleekwanụ Olimpas na ndị
nsọ niile ha na ha nọ.
16 Werenụ isurita ọnụ dị nsọ, keleṛịta onwe
unu.
Nzukọ Kraịst niile nọ n'ebe a na-ekelekwa unu.

Ịdọ aka na ntị ikpeazụ

17 Ugbu a, ụmụnna m, ana m arịọ ka unu
wezuganụ onwe unu site n'ebe ndị ọrụ ha bụ
iweta nkewa, na-etinye ihe mgbochi n'ụzọ unu,
na-eme ka okwukwe ndị ọzọ hapụ iguzosi ike
n'ihi ozizi ha na-ezi nke megidere ihe ahụ niile
e ziri unu.
18 Ndị dị otu a abụghị ndị ozi nke Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst. Ha na-arụ naanị n'ihi akpa ha.
Ha maara otu e si eji ire ụtọ edufu ndị obi ha
na-esighị ike.
19 Mmadụ niile anụla maka nrube isi unu na-
erubere oziọma ahụ. Ana m aṅụrị ọṅụ n'ihi unu.
Achọrọ m ka unu bụrụ ndị maara ihe banyere
ezi ihe, ka unu bụrụ ndị na-amaghị ihe n'ihe
banyere ihe ọjọọ.

20 Mgbe na-adịghị anya, Chineke nke udo ga-
azọpịa ekwensu n'okpuru ụkwụ unu.

† **16:13** Mak 15:21

Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dịnyere unu.

21 Timoti onye so m na-arụkọ ọrụ, na Lusiọs,
na Jesin na Sosipata, ndị ikwu m na-ekele unu.‡
22 Mụ onwe m bụ Tatiọs, onye dere akwụkwọ
a, na-ekelekwa unu n'aha Onyenwe anyị.
23 Gaiọs, onye na-ele mụ na nzukọ niile ọbịa
n'ebe a, na-ekelekwa unu. Otu a kwa, ndị niile
na-ezukọ n'ụlọ ya na-ekelekwa unu.
Erastọs, onye na-elekọta ihe ndị obodo a na
nwanna anyị nwoke Kwatọs, na-ekelekwa unu.
24 Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst
dịnyeere unu niile. Amen.§

Ekpere mmechi

25 Ana m enyefe unu n'aka onye ahụ pụrụ ime
ka unu guzosie ike site n'oziọma m kwusaara
unu, nakwa nkwupụta nke Jisọs Kraịst, dịka
mkpughe nke ihe omimi ahụ e zoro ezo kemgbe
ọtụtụ ọgbọ ndị gara aga siri dị.
26 Ma ugbu a, e kpugheela ya, mee ka ọ pụta
ìhè site n'ihe ndị amụma dere n'akwụkwọ nsọ,
ka ndị mba ọzọ niile maara ya dịka ihe Chineke
ebighị ebi nyere n'iwu ya si dị, ka ha mụta irube
isi nke na-esite n'okwukwe.
27 Ka otuto na nsọpụrụ dịrị Chineke, onye
naanị ya bụ onye amamihe, ruo mgbe ebighị ebi,
site na Jisọs Kraịst. Amen.

---

‡ **16:21** Ọrụ 13:1 na 16:1 nakwa Ọrụ 17:15 § **16:24** Ụfọdụ akwụkwọ na-edebanye n'amaokwu a *Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịnyeere unu niile. Amen.*

Biblica® Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria: Biblica® Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n’afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

“Biblica” bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dịka iwu si kwado n’ụlọ ọrụ dị n’obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azụm ahịa ndị Biblica, Inc. Ọ bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at https://open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78